

दियालो बङ्गला सामान्य
परिचय

■ विश्वराज अर्याल

काठमाडौँ- दियालो बङ्गला
शाहवंशीय राजाहरूको
शितकालीन दरबार हो
यसलाई राजा महेन्द्रले यसको
निर्माण गर्न लगाएका थिए। यो
दरबार भरतपुरमा नारायणी नदी
किनारमा देवघाट जाने सडक
तथा राजधानी जाने सडक
मार्गको चोकमा खडा छ। यो
दरबारमा सबै भन्दा धेरै बस्ने
राजा महेन्द्र हुन भने राजा वीरेन्द्र
पनि माघेसक्रान्तिको अवसर परेर
बस्न आउने गर्दथे। हाल यो
नेपाल ट्रष्टको स्वामित्वमा रहेको
दरबारमा निधन भएको थियो। यस
घर रहेको छ।

यो दरबार २०२६ सालमा निर्माण सम्पन्न भएको थियो। तत्कालीन राजा महेन्द्र यहाँ २०२८ माघ ३ गते वस्न आएका थिए भने उनी यहाँ एक महिनाको लागि बस्ने योजना रहेको थियो। माघ १६ गते रातको ११ बजे राजालाई अचानक हृदयाघात भएर उनको मृत्यु भएको थियो। राजाको निधन यही दरबारमा भएकाले यसलाई चासोको साथ हेरिएको थियो। पछि ओम्केलमा परेको यस दरबारलाई २०८१ असार २३ देखि सर्वसाधारणका लागि खुला गरिएको थियो।

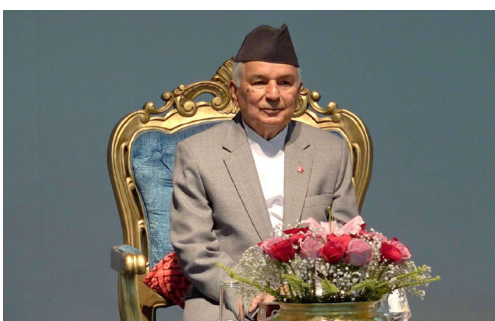
दियालो बंगलाको वारेमा कुनै पनि चिनारी तथा त्यस भित्र हेर्ने र भएका घटना परिघटनाको कुनै चिनारी नभएको पाइयो । नेपाली आन्तरिक पर्यटकहरूले प्रवेश शुल्क वहि भएको गुनासो गर्ने गरेका छ्न् भने फोल्डर तथा भित्र प्रवेश द्वारमा जानकारी मुलक लेखन फोल्डर वा बुकलेटको आवश्यकता तथा गोर्खा दरवारको म्युजियमा जस्तो लेख तथा चिनारीको आवश्यकता रहेको देखिन्छ ।

राष्ट्रपति पौडेलले हरेक महिनामा एक दिन
सार्वजनिक स्थल पुगेर स्थानीयको गुनासो सुन्ने

काठमाडौँ- राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेल हरेक महिनामा एक दिन सार्वजनिक स्थलमा पुग्ने कार्यक्रम तय भएको छ । सार्वजनिक स्थलमा राष्ट्रपति भन्ने कार्यक्रम अनुसार राष्ट्रपति पौडेल हरेक महिनामा एकदिन सार्वजनिक स्थलमा जाने भएका हुन् ।

सार्वजनिक स्थलमा उनले आम नागरिकसँग संवाद गर्ने तथा स्थानीयहरूको गुनासो सुन्नेछन् । जस अन्तरगत पहिलो पटक आज भक्तपुर दरबार स्क्वायर जाने कार्यक्रम तय भएको राष्ट्रपतिको सचिवालयले जनाएको छ ।

राष्ट्रपति पौडेल आज बिहान साढे ११ बजे भक्तपुर दरबार क्षेत्रमा जाने कार्यक्रम तय भएको राष्ट्रपतिको

सचिवालयले जनाएको छ ।

सडक दुर्घटना रोक्न एक महिना सडक सञ्जाल
बन्द गरी अध्ययन गरौँ : वामदेव गौतम

काठमाडौँ- राष्ट्रिय सभा सदस्य वामदेव गौतमले नदी छेउका सडक करिडोरमा हुने दुर्घटना रोक्न एक महिना सडक सञ्जाल बन्द गरी अध्ययन गर्नुपर्ने बताएका छन् । विहीवारको राष्ट्रिय सभा बैठकमा बोल्दै उनले यस्तो प्रस्ताव अधि सारेका हुन् ।

गौतमले सो समयमा हवाई यातायातको प्रयोग गर्नुपर्ने र हवाई यातायातलाई कसरी सबैभन्दा सस्तोमा सेवा दिने र कतिसम्म दिन सकिन्छ भन्नेकुशाे निर्धारण सरकारले गर्नुपर्ने बताए । उनले नेपालको भौगर्भिक अवस्थाको अध्ययन नगरी निर्माणका जथाभावी काम गर्नाले प्रतिदिन नेपाली नागरिक र नेपाल भ्रमणमा

आउने विदेशी नागरिकको मृत्यु भइरहेको बताए । उनले सडकका कारण हुने दुर्घटना पत्ता लगाउने घटनाको सबै कोणबाट विश्लेषण हुनुपर्ने बताए । उनले अहिले उत्पन्न भएका समस्या ८० प्रतिशत भौगर्भिक र २० प्रतिशत मानवीय रहेको बताए ।

गौमाले प्रकृतियदत्त संरचनाहरुको यथार्थ जानकारी प्राप्त गर्न चीन, इजरायलबाट त्यस सम्बन्धी ज्ञान भएका वैज्ञानिकहरुलाई नेपालमा केही समयका बोलाउन आग्रह गरे । नेपालको भौगर्भिक अवस्थाको अध्ययन नगरी निर्माणका जथाभावी काम गर्नाले आज प्रतिदिन नेपाली नागरिक र नेपाल भ्रमणमा आउने विदेशी नागरिक धेरै मरिरहेका छन् । नेपालका नदी छेउमा रहेका सडक करिडोर ज्यानमारा संरचना बनेका छन् । कुनैपनि समस्या चाहे भौगर्भिक होस्, चाहे मानवीय होस् त्यसको कार्यकारण सम्बन्ध हुन्छ । विना कारण कुनै घटना हुँदैनन् । कारण पत्ता लगाउन घटनाको सवै कोणबाट विश्लेषण गर्न सक्नुपर्छ ।'

गौतमले एक महिनामा सबै सडकको सम्पूर्ण अध्ययन गरिसकेपछि तत्काल निर्माण गर्नुपर्नेलाई निर्माण गरी चलाउनुपर्ने बताए ।

कस्तो तरिकाले काम गर्दा देश विकास हुन्छ ?

- ◆ सचेत जनता
- ◆ इमानदार नेतृत्व
- ◆ जवाफदेही प्रशासन

समय सन्दर्भ

। देश परनिर्भरतामा फसिसकेको छ ।

यो परानिर्भरता बाट देशको विकास दुर्त गतिमा गर्न सकिदैन । किनकि दक्ष जनशक्ति देशमा प्रत्याप्त हुदैनन् । यो एउटा समस्या हो । समस्या समस्या मात्र संसारमा काही पनि रहदैन । समस्या आईसकेपछि सावधान पनि खोजिन्छ । नेपाल जस्तै कुनैवेला परनिर्भता बाचेका देशहरुले देशको विकास गर्न सचेत जनताले असल इमानदार नेतृत्व छानेर देशको नीति बनाउन पठाएका देखिन्छन् । ति नीति बनाउने ठाँउमा गएका असल दक्ष, योग्य नेतृत्वहरुले नीति असल र व्यवहारिक हुने तरिकाहरु अपनाई प्रत्यक्ष र दिर्घकालीन रुपमा देश, समाजलाई फाइदा पुग्ने तरिकाले छिटोछरितो पारदर्शी साथसाथै काम गर्न चाहने नागरिहरुलाई प्रोत्साहन र उत्साहित बनाउन जवाफदेही प्रशासन सञ्चाल गरेर दुर्त गतिमा देशको विकास गर्न थालेको केही वर्षहरुमा विकासको रुपहरु देखिएको उदाहरण छन् ।

त्यो धरे टाढा जानुपदैँन । त्यस्तै उदाहरण
हुन् हाम्रै छिमेकी चीन, भारत, दक्षिण कोरिया,
मलेसिया, सिंगापुर लगायतलाई हेरे पनि पुग्छ ।

त्यहाका जनताहरूले विरोध व्यवधानहरू गर्दा पनि विरोध गर्ने विषय ठिक छ, कि छैन । हेरेर मात्र आन्दोलन परिवर्तनको लागि भीड जम्मा हुने गरेको र त्यसले विकल्प सहितको परिवर्तनका लागि जनताले जनताकै बीचबाट नेतृत्व छानेर पठाउने गरेको देखिन्छ ।

नेपालमा त्यस्तो हुन सकेको नै छैन । भारतमा खोलिएका नेपाली काँग्रेस, नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी हालको एमाले, पछि नेपालमा गठन भएको भनिएको तर नेता जति भारतमा आश्रय लिएर बसेका क्रान्ति चै नेपालमा गर्न लगाएर हजारौंको ज्यान लिएको पार्टी माओवादी पनि भारतको एउटा तुरुपकै रुपमा प्रयोग भएको जस्तो देखिएकै छ । त्यपछिका माओवादीबाट टुटे फुटेका र अर्को पश्चिमाको गोठी भनेर चिनिदै आएको मोवाइल इन्जिन पार्टी रास्वपा पनि लक्ष्य विहिन विरोध गर्न मात्र जान्ने पार्टीको रुपमा सदनमा उपस्थित छ । त्यस्तै भीड जम्मा गर्न समय कुरेर बस्ने उकास्ने एक खालका व्यापारीहरुले नेपालका अस्थिरता गराईराख्ने र त्यसबाट उनिहरुले फाईदा लिईराख्नेहरुलाई नै फाईदा पुग्नेगरी

» बाकी ६ पृष्ठमा

» बाकी ६ पष्ठमा

**संसारको हरेक ठाउँबाट
नेपालमा पैसा पठाउनको
लागि भरपर्दो माध्यम**

prabhu
Money Transfer

www.prabhumoneytransfer.com.np

प्रभुको इच्छा

...मान्छे कसैले पनि कर्म लियर आएको हुदैन ।
सिर्जना गरेमात्र भाग्य, रुप सुन्दर हुन्छ । मोहन कार्की

सम्पादकीय - - - -

वायु सेवा निगम भित्रको वे तिथि अन्त्य होस् ।

नेपाल वायु सेवा निगम हवाई क्षेत्रको लागि नै स्थपना भएको सस्था हो । यस संस्थाले नेपालको हवाई क्षेत्रको बृद्धि विकासमा काम गरिरहेको भनेर वेला वेलामा त्यस निगमको वार्षिकोत्सवमा बताउने गरिएको छ । जहा तालुक निकाय संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्ययन मन्त्री त्यस कार्यक्रममा सहभागी हुने गरेका छन् । तर केही ठाउँमा जस्तो पोखरा, भैरवा विमानस्थल विस्तार गरेको भएपनि धेरैवटा एयरपोर्टहरु सञ्चालनलमा छैनन् । जति विगतमा थिए ।

त्यही वायु सेवा निगम भित्रको बेतिथि भने भ्रमिगदै भ्रमिगदै सिस्नु घारी भन्दा पनि जकडिएर बसेको छ । त्यस निगम भित्र बस्ने केही कर्मचारीहरुको लागि निगम लैनो गाई भै भएको छ । ईमानदार कर्मचारीलाई भने राष्ट्रको सम्पति प्रति भएको अनियमितता देख्दा पिरले सताउने गरेको छ । नेपाल र थाईल्याण्डले एकैपटक शुरु गरेको हवाई सेवा आज थाईल्याण्डको वायु सेवाले संसारभर उडान भरेर प्रगति गरिरहेको छ । थाईल्याण्डसँग भण्डै २०० हाराहारीमा हवाईजाहजहरु रहेका छन् । नेपालसँग भने दुईवटा वोइग, दुईवटा एयरवस केही थान टुइन्टर रहेका छन् । त्यसमा पनि नेपाल एयरलाइन्सका जाहाज जब दशै-तिहार, छठ, नेपा सम्बत जस्ता नेपालका मुख्य पर्व र विदेशीहरु नेपाल घुम्न आउने पर्यटन सिजन हुन्छ । त्यतिवेला नेपाल वायु सेवा निगमबाट सञ्चालित विमानहरु ग्राउण्डेड हुन्छन् । बनाउने वहानामा, बिग्रको वहानामा यसरी ग्राउण्डेड हुदै आएका छन् ।

यसको खोजविन गरी जकडिएर रहेको वायुसेवा निगमको फोहोर अन्त्य गर्न आवश्यक छ । जब पर्यटन सिजन शुरु हुने वेलामा हवाई क्षेत्रमा काम गरिरहेका केही जिम्मेवार व्यक्तिहरुले नीजि कम्पनीहरुसँग मिलेमत्तो गरेर नेपाल वायु सेवा निगमसँग भएका जाहाजहरु ग्राउण्डेड गराउन अप्रत्यक्ष अवैध लेनदेनको कार्य गर्छन् भन्ने हल्लाहरु सुन्नमा आउने गरेका छन् । विगत देखि अहिलेसम्म आईपुग्दा सिजनको वेलामा वायु सेवा निगमका हवाईजाहजहरु ग्राउण्डेड हुने, बिग्रने समाचार आउने र सिजनको वेला नीजि कम्पनीहरुले मिनेट मिनेटमा हवाई यात्रु बोकेर पैशा कमाइरहदा वायु सेवा निगमका जाहाज भने एयरपोर्टको पेप्सीकोला साइड पार्टीको चौरमा घाम तापेर बसेका हुन्छन् । सामान्य नागरिकले निगमका महत्वपूर्ण पोष्टमा बस्ने कर्मचारीहरुलाई लगाएको आरोप ति ग्राउण्डेड भएका जाहाज र सिजनको वेला छिन छिनमा यात्रु बोकेर पैशा कमाउने नीति हिवाई जाहाज देख्दा मिल्दो जुल्दो छ ।

भनै अहिले पछिल्लो मन्त्रीले त कमिशन आउने वाहेकका कुनै पनि कामहरु नगर्ने भन्ने हल्लाहरु बजारमा व्याप्त छन् । यता बजारमा संस्कृति, पर्यटन मन्त्रीप्रति आरोप कमिशनको खेलमा भन्ने हल्ला हुनु र अर्कोतर्फ एकैपटक हवाई जाहाजहरु ग्राउण्डेड हुनुले कतै हावा नचलि पात हल्लिदैन भने उखान चरितार्थ त भएको होइन ।

हुनत नेपालमा विरोध गर्न, आरोप लगाउन कसैले कसैलाई छोडेकै हुदैनन् तर कतिपय यस्ता घटनाहरु हुन्छन् । सत्य देख्दा देख्दै पनि कारवाही हुदैनन् । कतिपय यस्ता घटना हुन्छन् । माफियाहरुको स्वार्थ पुर्ति भएन भने कुप्रचार गरेर असल कर्मचारीलाई सरुवा कारहवाही गर्ने सम्मका कामहरु हुने गरेको यहि नेपालमा हुदै आएको छ ।

त्यसर्थ नेपाल वायु सेवा निगमका हवाई जाहाजहरु सिजनको वेला ग्राउण्डेड गराउनु नीतिगत, प्राविधिक, कारणहरु ठिक हुनकि होइनन् ? विगत देखिनै नेपाल वायु सेवा निगमलाई लैनौ गाई बनाउने कुविचार बोकेका केही माथिल्लो पोष्टका कर्मचारीहरु र मन्त्रालय मिलेर गर्ने गलत कामलाई रोक्न प्रयास गर्नुपर्छ र त्यस्ता गलत काम गर्ने कर्मचारीहरुलाई तत्कालको तत्कालै कारवाही गर्न पछि हट्नु हुदैन । यसरी नेपाल वायु सेवा निगमको बेतिथिलाई हटाएर अन्तराष्ट्रियस्तरमा नै ख्याति कमाउने काम गर्न नेपाल वायु सेवा निगम बनाउन तत्परता देखाउने नेतृत्व त्यस मन्त्रालयमा आउनु पर्छ ।

तेज प्रकाश बानियाँ
पूर्व साहायक रथि

कला संस्कृति, वेशभूषा र सम्पदा आदि हाम्रा इतिहास र पहिचान हुन् । आफ्नो इतिहास र पहिचान कसलाई मन नपर्ला ? यस्ता वस्तुहरुको मर्मत, सम्भार र सम्बर्द्धन गरी जोगाउनु हामी सबैको कर्तव्य हुन आउछ भने स्थानीय निकायको त कुरै छोडौ । यसै विषयलाई मध्य नजर राखी, जन चेतना जगाउने र सम्पदा अध्ययन गर्ने उद्देश्यले टोखा नगरपालिका वडा नं ९ ले आ व ०८०/८१ को बजेटबाट व्यवस्था गरी सम्पदाहरुको अध्ययन भ्रमणबाट तयार पारिएको सांस्कृतिक सम्पदा अध्ययन नामको पुस्तिका मेराहात पयो ।

असी पेजको यो पुस्तक आकर्षक र स्तरीय पेपरमा छापिएको छ । अन्तर्वस्तुको बारेमा सुरुमा इन्द्रविलास घिमिरेले सार गर्भित सम्पादकीय मार्फत मानिसको जीवनले नयाँ मोड तय गर्ने वेलामा के के कुराले असर पार्छ भनेर आधारहरु औल्याउदै पुस्तिकाको चुरो कुरो सबै समेट्नु भएको छ । यो पुस्तिका वडा नं ९ को महत्वपूर्ण दस्तावेजको रुपमा आएको छ । यो अत्यन्त उपयोगी र प्रशंसनीय काम भएको छ । यसले स्थानीय पार्टी पौवा, धारो कुवा, तलाउ पोखरी, मठ मन्दिर, गुम्बा चैत्य, संघ संस्था, सहकारी फाइनान्स, स्कूल कलेज, कार्यालय कारखाना, कवि साहित्यकार, नेवा छें गुठी, पर्यटकीय स्थल, आदि इत्यादि कुराको दस्तावेजीकरण गरेको छ । वडामा सरकारी/अर्धसरकारी जुनै बजेटबाट काम भएपनि पार दर्शीता र मितव्ययीता अपनाएर समितिहरु गठन गरी कार्य सम्पन्न गर्ने गरेको छ । शिव मन्दिर निर्माणमा पनि वडाध्यक्ष राम भक्त घिमिरेको ओभरल समन्वय र स्थानीय समाज सेवी केदार पाठकको अध्यक्षतामा निर्माण समिति, गठन गरिएको छ । क्वालिटी कन्ट्रोल र कार्य प्रगति चेक गर्नकोलागि स्थानीय समाज सेवी गोविन्द पाठकको अध्यक्षतामा अनुगमन समिति गठन गरी छर्लङ्ग हुने गरी बुझाएको छ ।

त्यसैगरी गोगब वडा नं ९ को चिनारी शीर्षकमा यो पुस्तक तयार पार्नुको उद्देश्य, यसमा समाविष्ट विषय, यसको उपादेयता, फाइदा आदि कुराहरु, यस वडामा प्राकृतिक सम्पदाको रुपमा रहेको विष्णुमती नदीलाई अतिक्रमणका साथै खुला

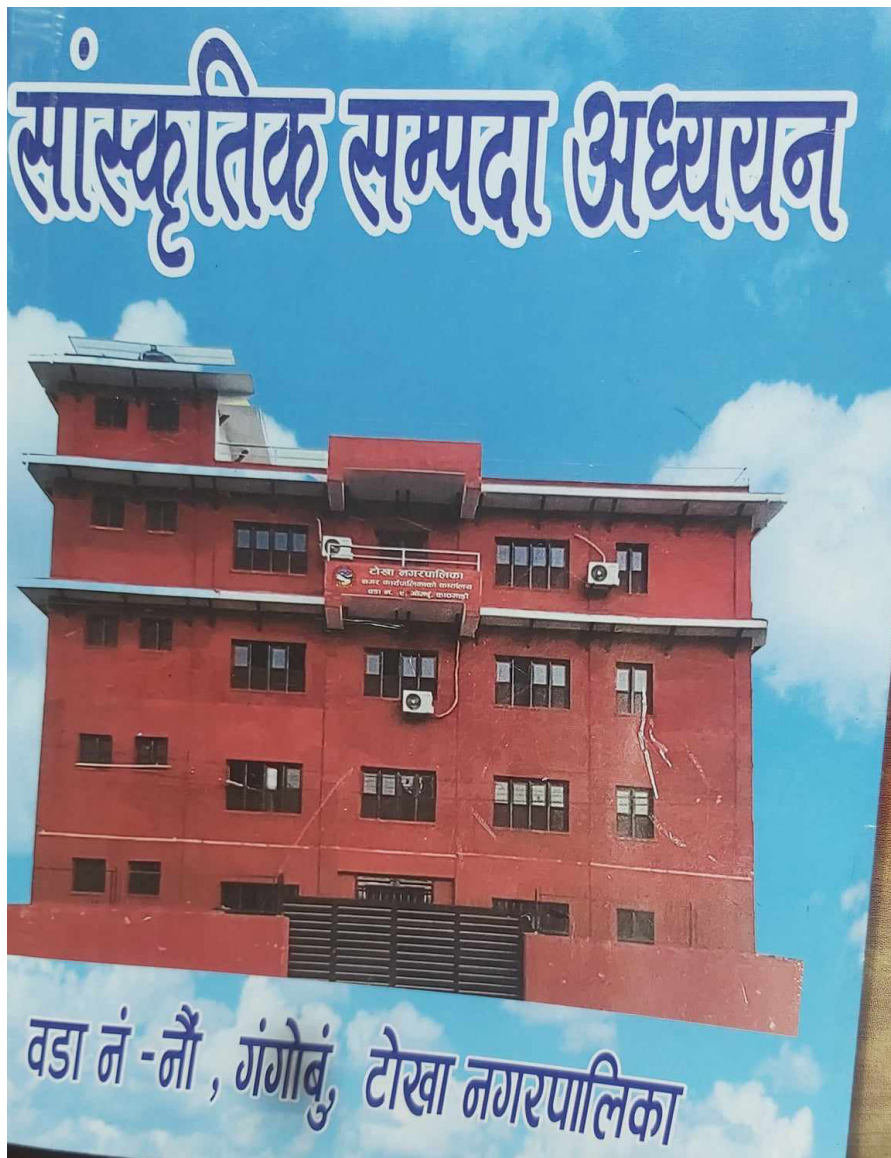
संस्कृति, कला र सम्पदा संरक्षणको प्रयास

ढलमती बनाएर बनेको कुरुपता, श्री बीच बिनायक गणेश मन्दिर, श्री जल बिनायक मन्दिर, श्री मुक्तेश्वर महादेव, सेतीनाथको शीला, एवम् मुक्तेश्वर मन्दिर परिसरमा स्थापित स्वेत भैरवको मूर्तिको महत्व बारेमा जानकारी गराइएको छ ।

मन्दिरलाई देखेभाल, मर्मत संभार र सम्बर्द्धन गरी मन्दिर परिसरलाई टिपटप हालतमा राख्न पहिलाको जस्तै गरी, मुक्तेश्वर महादेव संरक्षण समाज नामको समिति गठन भई दैनिक नियमित पूजा सुचारु राख्न र बीचबीचमा कुनै बाधा ब्यवधान परिआएमा समाधान गरी दैनिक कार्यहरु सुचारु गराउछ । त्यसैगरी उक्त संरक्षण समितिले सम्बन्धित निकायहरुमा समन्वय गरी वार्षिक

गुनासो, गुम्बाको बुद्ध मूर्ति, गुम्बाको शिव मन्दिर, वडा नं ९ मा बसोबास गर्ने जातजाति, भाषा र धर्म, संस्कृति, व्यवसाय, साहित्य र स्रष्टाको नाम समेत, त्यस क्षेत्रमा भएका २१ गोटा संघ संस्था र ११ गोटा विद्यालयको विस्तृत नामावली कण्टेक्ट पर्सन मोवाइल सहित, नेवा छें गुठी फोटो सहित, भवन निर्माण समितिको नाम, सल्लाहकार सदस्यहरु, जग्गादाता गुठीयार, भवन निर्माणमा १०४ जना चन्दा दाताको नामावली समावेश गरिएको छ ।

अन्तिम खण्ड साहित्यिक खण्ड रहेछ । यसमा ४ जना कविहरुको देशभक्ति, नव वर्षको शुभकामना, देवदेवीको दैनिक दर्शनबाट शक्ति आर्जन गर्न सकिने बारेको कविता र चेतना मूलक

पूजा तथा परिआउने कामको लागि खर्चको व्यवस्था मिलाउछ । भक्तजनबाट दान स्वरुप दानवाकसमा दैनिक चढाएको रकम हरेक महिनाको पहिलो शनीवार सदस्यहरु भेलाभई वाक्साको रकम गिन्ती गरी फण्डमा आम्दानी बाधी बैक दाखिला गरिन्छ । हरेक वर्ष समयमा साधारण सभा गराएर समितिको वार्षिक आय व्यय निर्धारण गरी विवरण तयार गरेर अडिट रिपोर्ट सहित सम्बन्धित निकायमा पेशगरी नवीकरण गराएपछि त्यो समितिको एक कार्यकाल पूरा भएको मानिने छ । मुक्तेश्वर मन्दिर स्थानान्तरण र नवनिर्माण गर्न लागेको खर्चको फेहरिस्त, मुक्तेश्वर महादेवको परिचय, सिद्धेश्वर महादेव मन्दिर एवम् परिचय, एकमात्र प्राकृतिक सम्पदाको रूपमा रहेको विष्णुमती किनाराको वगर अतिक्रमण हुदै खोला समेत ढल मतीमा परिणत भएकोमा

कविता घुमाउरो पाराले गणतन्त्रले समेत नारीको वेदना नबुझेको गुनासो समेटिएको कविता समाविष्ट छन् । अन्त्यमा वरिष्ठ साहित्यकार डा दामोदर पुडसैनी किशोर को लेख रहेछ । जुन लेख उपत्यकाका पवित्र भनिएका नदीहरु केही दशक अगाडि देखि दायाँ बायाँ को बगर र नदीको भित्ता समेत अतिक्रमणले नदी ढलको रुपमा परिणत भएर वातावरण जटील बन्दै गएको सन्दर्भमा लेखिएको हुँदा सकेसम्म धेरैले पढ्नु पर्ने खालको वरिष्ठ साहित्यकारको उत्कृष्ट लेख रहेछ ।

यो पुस्तिका यसै पद्धतिमा काम गर्नको लागि अरुलाई मार्ग दर्शकको रुपमा काम दिन्छ भने टोखा वासिन्दाकालागि आफ्नो पालिका भित्र भएका धेरै चिजको जानकारी समेटेको हुदा सबैकालगि पठनीय छ । इति ।

नागार्जुन विशेष स्रष्टा सम्मानद्वारा कुसुम ज्ञवाली सम्मानित

माधव घिमिरे ‘अटल’
काठमाडौँ- नागार्जुन वाङ्मय प्रतिष्ठानको मासिक सुप्रभात काव्यगोष्ठी अन्तर्गत रचना वाचन, टिप्पणी तथा नागार्जुन विशेष स्रष्टा क्यानडाबाट नेपाल आएका प्रतिष्ठानका आजीवन सदस्य इन्जिनियर कुसुम ज्ञवालीका आधा दर्जन सिर्जना श्रवण सुसम्पन्न भएको छ। कार्यक्रममा ज्ञवालीले ‘कन्याडकुरुड’ शीर्षकीय कविता वाचनबाट खेवारा गरी ‘यसरी त हुँदैन

त वा’ शीर्षकीय सिर्जनाबाट मैभारो गरे। उनले ‘रानीमहल’ र ‘अस्पताल’ लगायत शीर्षकका रचना पनि वाचन गरेका थिए। उक्त कार्यक्रममा गङ्गा खतिवडा, सुशीला शर्मा, नवीन पल्लव, जयराम बिडारी,रूबी सत्याल, सुजिता अविरल, मिसन अधिकारी, डा. विष्णुहरि नेपाल, शिवहरि पाण्डे, केशव घिमिरे, कृष्ण प्रसाद पौडेल ‘जस्ताघरे’, विनोद ढकाल, राजेन्द्र कुमार बत्तीला, अमरदीप सुनुवार, रूद्र अधिकारी, दिल

पौडेल, बलराम विष्ट, सुष्मा देवकोटा, रामहरि अधिकारीलगायतका स्रष्टाले आआफ्ना सिर्जना वाचन गरेका थिए। विशेष अतिथिको आसनबाट आफ्नो सङ्क्षिप्त मन्तव्य राख्दै डा. नेपालले यस्तो सृजनशील कार्य गर्नु सराहनीय भएको बताए। यस्ता सिर्जनले सत्ताधारीहरूलाई पिरोल्ले उल्लेख गर्दै समाज रूपान्तरणका निम्ति सघाउने राय राखे। यस्तो पवित्र कर्मका निम्ति नागार्जुन वाङ्मय प्रतिष्ठानलाई आभार प्रकट गरे। प्रमुख अतिथि भाषाशास्त्री, समालोचक, संस्कृतविद् तथा नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठानका पूर्व सदस्य-सचिव प्रा.डा.जीवेन्द्रदेव गिरीले वाचित रचनाहरूको रौचिचा विश्लेषण गरेका थिए। उनले कुसुमको व्यक्तित्वबारे पनि साङ्गैपाङ्ग मन्थन गर्न भ्याए। आफू भूमिगत हुँदाको तीज गीत प्रस्तुत गर्दै स्मृतिदर्शमा फर्किएर उनी एकछिन भावुक पनि बने। कार्यक्रममा उन्मुक्त अभियन्ता तथा बालसाहित्यकार केशरी अम्गाई, कवि तथा सूचक प्रकाशनका अध्यक्ष दीपक भेटुवाल, तथा नागार्जुन साहित्यिक प्रतिष्ठानका संस्थापक अध्यक्ष वैरागी जेठाको पनि उपस्थिति थियो। प्रतिष्ठानका सचिव माधव घिमिरे ‘अटल’ले सहजीकरण गरेको उक्त कार्यक्रमको अध्यक्ष दिल पौडेलले बित्त मारे।

सुसेलीको तीज भव्य रूपमा सम्पन्न

जनअनकाश संवाददाता
काठमाडौँ- राष्ट्रिय सुसेली फाउन्डेसनले यही भदौ १५ गते प्रारम्भिक साधारणसभा तथा तीज विशेष कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ। ” सुसेली” प्रवर्तक/अभियन्ता दुर्गा अधिकारी भमरकोटेको संयोजन/व्यवस्थापनमा सुसेली फाउन्डेसनकी उपाध्यक्ष सुशीला ढकाल अधिकारीको सभापतित्व, साहित्यकार गङ्गा कर्माचार्यको प्रमुख आतिथ्य, संस्थाकिक संरक्षक गङ्गा लिगल, सल्लाहकार चन्द्रा न्यौपाने, नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानकी प्राज्ञ सदस्य कौशिला रिसालको विशिष्ट आतिथ्यता र निबन्धकार मदन पुरस्कार विजेता युवराज नयाँघरे, प्रा.डा शैलेन्दु नेपाल, वरिष्ठ कवि कलानिधि दाहाल, कपन वानेश्वरका प्रबन्धक तथा प्रधान सम्पादक निबन्ध आचार्य, जन आकाश मिडियाका प्रधान सम्पादक मोहन कार्की, नोबेल साकोसका संस्थापक अध्यक्ष राजन न्यौपाने, बुनपा १० का वडा अध्यक्ष नवराज भट्टराई, नेपाली लेखक संघ काठमाडौँका अध्यक्ष बिसु कुमार केसी, विश्व नेपाली साहित्य महासंघका केवी पौडेल, सुसेलीका महासचिव दामोदर ढकाल दिपक, कोषाध्यक्ष कृष्ण केसी, सुसेलीका अन्य पदाधिकारी लगायत एक सय भन्दा धेरै सुसेली प्रेमी स्रष्टाहरूको उपस्थिति रहेको थियो। सुसेलीका नारी स्रष्टाहरूले लामो समय सुसेली

वाचनसँगै पुरुषसमेतलाई मिसाएर हर्षोल्लासमा वातावरणमा कपन मिलन चोक पञ्चकुमारीमा रहेको मिलनचोक पार्टी भेन्चुरको सभाहलमा सुसेली गायनका साथको नृत्यलहरमा छम्छमाएका दृश्य हेर्नेहरूले उत्साहप्रद तवरमा ताली पिटेर साथ दिएका थिए। यसैगरि यो कार्यक्रम साधारणसभा सँगै जोडिएकोले फाउन्डेसनको आर्थिक जानकारी कोषाध्यक्ष कृष्ण केसीले प्रस्तुत गर्नुभएको थियो भने स्वागत मन्तव्यका साथ कार्य समिति सदस्य सुमित्रा श्रेष्ठको सुसेली वाचन बाट सुरु भएको थियो। कार्यक्रमको उद्घाटन गमलाको विरुवामा पानी हालेर प्रमुख अतिथि गंगा

कर्माचार्यले सुरु गर्नुभएको थियो र कार्यक्रमको बारेमा महासचिव दामोदर ढकालले प्रष्ट पार्नु भएको थियो। साधारणसभा तर्फको बैठकको अध्यक्षता फाउन्डेसनका अध्यक्ष भमरकोटेले गर्नुभएको थियो। सय भन्दा धेरैको संख्यामा उपस्थिति रहेको यो हरितालिका तीजको कार्यक्रममा संस्थाका सल्लाहकार द्वय डा. शैलेन्दुप्रकाश नेपाल र चन्द्रा न्यौपाने, निबन्धकार मदन पुरस्कार विजेता युवराज नयाँघरे, साहित्यकार तथा संस्थाकी संरक्षक गंगा लिगल, नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानकी प्राज्ञ सदस्य कौशिला रिसालले शुभकामना दिनुभएको थियो। अन्य सबैले सुसेली गाएर र नाचेर साथ दिनुभएको थियो।

प्रशिक्षार्थी डाक्टरका हत्या आरोपितले भने, ‘म गल्तीवश सेमिनार कोठामा पुगेको थिएँ’

कोलकाता- प्रशिक्षार्थी डाक्टरको बलात्कार र हत्याका अभियुक्त सञ्जय रोयले घटनाबारे नयाँ दाबी गरेका छन्। टाइम्स अफ इन्डियाको रिपोर्टका अनुसार पोलिग्राफ टेस्टमा उनले सीबीआईलाई अगस्ट ८ को राति सेमिनार कोठामा गल्तीवश प्रवेश गरेको बताएका हुन्। अगस्त २५ मा सीबीआईले केन्द्रीय फोरेन्सिक टोलीको सहयोगमा कोलकाताको पेरिसडेन्सी जे लमा आरोपित रोयको पोलिग्राफ परीक्षण गराएको

थियो। अधिकारीहरूले उनीसँग करिब ३ घण्टा सोधपूछ गरेका थिए। उनीसहित हालसम्म १० जनाको पोलिग्राफ परीक्षण भइसकेको छ। जसमा आरजी कारका पूर्व प्रधानाध्यापक सन्दीप घोष, एसआई अनुप दत्त, ४ जना सह चिकित्सक, एक स्वयंसेवी र दुई जना गार्ड रहेका छन्। अभियुक्तका अनुसार एक जना बिरामीको अवस्था नाजुक थियो। उनलाई अक्सिजन चाहिएको थियो। त्यही भएर उनले डाक्टरलाई

खोजिरेहेका थिए। यसैबिच आफू तेस्रो तल्लाको सेमिनार कोठामा पुगेको रोयको भनाई छ। उनका अनुसार प्रशिक्षार्थी डाक्टरको शव त्यहीं थियो। उनले डाक्टरको शरीरलाई हल्लाए, तर कुनै चाल थिएन। जसका कारण आफू डराएको र बाहिर भागेको उनको भनाई छ। यसै क्रममा कुनै चीजसँग ठोक्किँदा आफ्नो ब्लुटुथ उपकरण त्यहीं खसेको रोयको जिकिर छ। आरोपितले प्रशिक्षार्थी डाक्टरलाई पहिले नै नचिनेको दाबी गरेका छन्। घटना भएको दिन अस्पतालको गेटमा सुरक्षाकर्मी नभएको र कसैले नरोकेको पनि उनले बताए। डाक्टरको शव अगस्त ९ को बिहान फेला परेको थियो। त्यसपछि देशभरका चिकित्सकहरू सडकमा उत्रिएका थिए। सर्वोच्च अदालतको पुनर विवेदनपछि धेरै अस्पतालका चिकित्सकले हडताल रद्द गरेका छन्। तर, बंगालमा विरोध प्रदर्शन जारी छ। कोलकाता उच्च अदालतको आदेशमा सीबीआईले यस मुद्दाको अनुसन्धान गरिरहेको छ। एजेन्सीले अगस्त २९ तारिखमा अस्पतालका दुईजना सुरक्षा गार्डको पोलिग्राफ टेस्ट गरेको थियो। सो रात अस्पतालको मुख्य गेटमा दुवै गार्डलाई तैनाथ गरिएको थियो।

खेलकुद

यूएस ओपन : चौथो चरणमा हारसँगै गडफ बाहिरिइन्

काठमाडौँ- कोको गडफको यूएस ओपन-२०२४ मा उपाधि रक्षाको अभियानमा आइतबार पूर्णविराम लागेको छ। उनी चौथो चरणमा अमेरिकी साथी खेलाडी इमान नाभोराको हातबाट ६-३, ४-६ र ६-३ ले पराजित भइन्। अब नाभोराले पउला बोडासाको सामना गर्नेछिन्। बोडासाले अर्को खेलमा चीनकी युफाङ वाङलाई सजिलै ६-१ र ६-२ ले हराइन्। पुरुषतर्फ ग्रिगोर डिमिट्रभले आन्द्रे रुबेललाई पाँच सेटको खेलमा हराएर क्वाटरफाइनल पुगे। मिमिट्रिभ यो खेलमा ६-३, ७-६, १-६, ६-३ र ६-३ ले विजयी रहे।

रियलको जितमा एम्बापेको पहिलो गोल

काठमाडौँ – केयलिन एम्बापेले ला लिगामा गरेको पहिलो गोलमा रियल म्याड्रिडले आइतबार रियल बेटिसमाथि २-० को जित रचेको छ। यो जितपछि रियल अंक तालिकाको दोस्रो स्थानमा पनि उक्लेको छ। ला लिगा : रियलको जितमा एम्बापेको पहिलो गोल यूईएफए सुपरकपमा एटलान्टाविरुद्ध गोल गरेयता एम्बापे लिगका सुरुआती तीन खेलमा फिक्का देखिएका थिए। तर बेटिसमाथि भने उनी दुवै गोल गर्न सफल रहे। उनले ६७औँ मिनेटमा पहिलो गोल गरेपछि ७५ औँ मिनेटमा पेनाल्टीबाट दोस्रो गोल थपे। बार्सिलोना चार खेलबाट १२ अंकसहित शीर्षमा छ भने उसको ठीक पछाडि रियलको आठ अंक छ।

म्यानचेस्टर युनाइटेडमाथि लिभर पुलको प्रभावशाली जित

काठमाडौँ- नयाँ व्यवस्थापक आर्ने स्टल आएस्यता आफ्नो उत्कृष्ट प्रदर्शन कायम राख्दै लिभरपुलले इग्लिस प्रिमियर लिगमा आइतबार म्यानचेस्टर युनाइटेडमाथि ३-० को प्रभावशाली जित निकालेको छ। ओल्ड ट्रयाफर्डमा भएको खेलमा लिभरपुलका लागि लुइस डियाजले ३५ र ४२ औँ मिनेटमा दुई गोल गरे। त्यसपछि मोहमद साहले ५६ औँ मिनेटमा दोस्रो गोल थपे। यो जितपछि लिभरपुलको तीन खेलबाट नौ अंक भएको छ। यी तीन खेलमा लिभरपुलले क्लिन सिट पनि कायम राखेको छ। डिफेन्डिङ च्याम्पियन म्यानचेस्टर सिटी पनि समान नौ अंकमा लिग तालिकाको शीर्षमा रहेको छ। युनाइटेड भने लगातार दोस्रो हारपछि तीन अंकमै सीमित रहेर १४ औँ स्थानमा रह्यो। आइतबारका अन्य खेलमा न्युकासल युनाइटेडले टोटनहमलाई २-१ ले हरायो भने चेल्सी र क्रिस्टल प्यालेसले १-१ को बराबरी खेले। न्युकासल सात अंकमा पाँचौँमा छ।

बेनी-जोमसोम यात्रामा मन बहकाउने भरनाहरू

म्याग्दी- सडक मार्ग भएर मुस्ताङ भ्रमणमा जाने पर्यटकले म्याग्दी खण्डमा कच्ची र अर्ध यारो सडक छिचोल्नुपर्छ । म्याग्दीको बेनीदेखि मुस्ताङको घाँसा नपुग्दासम्म करिब ४५ किलो मिटर सडक पूर्ण रूपमा स्तरोन्नति भइसकेको छैन ।

चीन र भारत जोड्ने राष्ट्रिय गौरवको कालीगण्डकी करिडोरअन्तर्गत बेनी-जोमसोम-कोरला सडक आयोजनामार्फत स्तरोन्नतिको चरणमा रहेको सडकको म्याग्दी खण्डको यात्रा मुस्ताङको तुलनामा असहज छ ।

कालीगण्डकी नदीको किनारै किनार मुस्ताङ उक्लिनै बेनी-जोमसोम सडक छेउछाउका मनमोहक भरनाहरूले यात्राको दुःख, कष्ट भुलाइदिने गरेको यात्रुहरू बताउँछन् । “गाडीबाटै देखिने भरनाहरू बेनी-जोमसोम सडकका गहना हुन्”, मुस्ताङ घुमेर फर्किनु भएका बेनीका विनोद खत्रीले भने, “भरनाहरूको सौन्दर्यले यात्राको दुःख, कष्ट र पीडा भुलाएर उत्साह र उमङ्ग ल्याउँछ ।” बेनीदेखि पाँच किलोमिटर उत्तरमा पर्वतको बाँसखर्कबाट भर्ने बाउसे भरना छ । बाउसे भरनादेखि एक किलोमिटर माथि म्याग्दी र पर्वतको सिमाना भएर बग्ने पुम्दी खोलाको छहरा देखिन्छ ।

पृष्ठ १ बाट जारी

देश विकास...

वेलावेलामा असन्तोषको नाममा भीडहरू सडकतिर कुदेको देखिन्छ । त्यस्ता विरोधहरू स्वतः स्फुर्त भएपनि त्यस्ता भीडहरू समूहहरूलाई घुसपैठ गरेर नेपाललाई नोक्सान पुर्‍याउने अवस्थामा पुर्‍याएका उदाहरण विगतमा भइसकेका छन् ।

वर्तमानमा पनि त्यो भन्दा पनि धेरै खतरा अवस्थामा फसाउन नेपालको हित नचाहने शक्तिहरू लागिरहेको देखिन्छ । कुनै व्यापारीको खोल ओडेर होस् वा कुनै राजनीतिको खोल ओडेर अथवा अभियान्तको खोल ओडेर नेपालको शान्ति अमन चयनलाई भत्काउन कोशिश गरिराखेको देखिन्छ ।

परिवर्तन आवश्यक छ, नेपालमा विगतका पुराना पार्टीका नेताहरूले नेतृत्व गरेको अवस्थामा देशले प्रगति गर्न सकेन । विकासका तरिकाहरू मिलाउन सकेनन् । उनिहरू आफ्नो बलबुताले आटिलो अवस्थामा उभिन सकेनन् । त्यसैले परिवर्तन नेपालको भूगोल सुहाउदो नेपालको अवस्था अनुसारको परिवर्तन नेपाली जनताले चाहेकै छन् । त्यसमा बौद्धिक, दक्ष विशेषज्ञहरूको सल्लाह र योजनाहरू परिवर्तन पछि कस्ले के गर्ने कसरी गर्ने त्यसका खाकाहरू तयार नगरी हुल हुज्जत गरेर कहिले श्रीलंकाको सिको गर्ने, कहिले बंगलादेशको नक्कल गर्नुपर्छ, भन्नेहरूले विकल्पमा भोलि देशमा संक्रमणकालीन अवस्था आयो भने सावधान के हो । यस्ता तरिकाहरू नपनाई गर्न खोजिएको परिवर्तनले पुनः फेरी पनि अस्तव्यस्त अवस्थामा नै देश रहनसक्छ । अस्थिरतमा नै रहन सक्छ ।

तसर्थ परिवर्तन पछि देश विकास गर्ने तरिका अर्थात मोडल ल्याउन जनता सचेत भएर जनताको लागि काम गर्न सक्ने अनुभवले खारिएको देश छोडेर कहिल्यै कुनै देश नगएको तर आफ्नै देशमा गाई पालेर बसेको किन नहोस् त्यस्ता विज्ञहरूलाई छानेर नेतृत्वमा पठाउने र जनताबाट विश्वास जितेको जनताकै लागि काम गर्ने इमानदार नेतृत्वले आफ्नो दक्षतालाई समाज र राष्ट्रको पक्षमा काम गर्न सक्नुपर्छ । जनताबाट विश्वास जितेको इमानदार नेतृत्वले जवाफदेही प्रशासन अर्थात जनतासँग प्रत्यक्ष जोडिने सेवाहरू सजिलै लिन सक्छन् । जनताले छानेको नेतृत्व प्रशासनको निर्देशक भई जनताकै लागि बनाईएको प्रशासन जनताको सुविधाकै काम हुन थालेपछि देश विकास हुन समय लाग्दैन ।

यो भनेको आफ्नो देशप्रति गर्व गर्न लायक कामहरू हुनुपर्दछ । जतिवेला कुनै पनि नागरिकलाई देशको प्रशासनले दिएको सुविधा प्रतिको विश्वास हुन्छ । त्यतिवेला देशको विकास गर्न समय लाग्दैन ।

अन्नपूर्ण गाउँपालिका-७ स्थित महभिर भरनाले पर्यटक लोभ्याउने गर्छ । पूर्वाधार निर्माण गरेसँगै बेनी-जोमसोम सडक भएर मुस्ताङ जाने आउने पर्यटक महभिर भरनामा भुल्ने गर्छन् । पहिले सुनसान हुने महभिर भरनामा भीडभाड हुन थालेको स्थानीयवासी कृष्ण पुनले बताए ।

पहाडको फेदीमा करिब एक सय मिटर माथिबाट खस्ने भरना निकै आकर्षक र मनमोहक छ । भरना परिसरमा पुग्दा गर्मी याममा शीतल हुन्छ । गर्मी छल्न पनि महभिर भरना उपयुक्त गन्तव्य हो । भरनाको फेदीमा बनाइएको पोखरीमा पौडी खेल र माछा मार्न सकिन्छ । भरनाको सौन्दर्यमा रमाउँदा समय बितेको पत्तै नहुने बेनीका किरन कार्कीको अनुभव छ ।

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाले भरनाको फेदीमा ग्यावीन पर्खाल लगाएर पोखरी र भिरालो पाखा सम्प्राप्त दृश्यावलोकन स्थल बनाएको छ । सडकदेखि भरनाको फेदसम्म पदमार्ग र नजिकै सार्वजनिक शौचालय निर्माण भएका छन् । बेनी जोमसोम सडकको ५० मिटर नजिकमा भरना भेटिन्छन् । सडकमा गाडी रोकेर पर्यटकले भरना अवलोकन गर्न गरेका छन् ।

अन्नपूर्ण गाउँपालिका-४ नारच्याङ ले

कगाउँबाट बेंशी गाउँमा भर्ने नारच्याङ भरना बेनी-जोमसोम सडकको अर्को आकर्षण हो । सडकको नागदुङ्गादेखि दुई किलोमिटर गाडी र १५ मिनेट उकालो हिंडेपछि पुगिने नारच्याङ भरना सडकबाटै यात्राका क्रममा अवलोकन गर्न सकिन्छ । बाह्रै महिना उस्तै देखिने नारच्याङ भरनामा साँझ सूर्य अस्ताउँदा देखिने इन्द्रेणी मनमोहक देखिन्छ ।

अन्नपूर्ण गाउँपालिका-३ दानास्थित बेनी-जोमसोम सडकको छेउमै रहेको रूप्से यस सडकमा यात्रा गर्ने पर्यटकको प्रमुख आकर्षण हो । अन्नपूर्ण तथा धौलागिरि हिमालको फन्को मारेर फर्केका पदयात्री तथा मुस्ताङ जाने यात्रुले सवारी साधन रोकेर यस छहारामा आराम गर्छन् ।

कालीगण्डकी नदीको कटानले बनाएको धौलागिरि र अन्नपूर्ण हिमशृङ्खला बीचको छ हजार नौ सय ६७ मिटर गहिरो खोचलाई संसारकै गहिरो गल्छी ‘अन्धगल्छी’ मानिन्छ । त्यही अन्धगल्छीमा अवस्थित रूप्से भरनामा मोहित बन्ने कवि/कलाकारले सयौं कविता र चित्र कोरेका छन् ।

अन्नपूर्ण गाउँपालिकाका अध्यक्ष भारतकुमार पुनले रूप्से भरनामा पूर्वाधार निर्माण गर्न ठेक्का सम्झौता भइसकेको र अन्य भरनालाई पनि व्यवस्थित बनाउन पहल गरिरहेको जानकारी दिनुभयो । रूप्सेमा पर्यटन पूर्वाधार निर्माण गर्न रु तीन करोड ६५ लाख बराबरको लागत अनुमान गरिएकामा रु तीन करोड २३ लाख ५५ हजार तीन सय ६९ मा सुन्दर निर्माण सेवा कास्कीसँग ठेक्का सम्झौता भएको छ । गत जेठ ३० गते भएको ठेक्काको म्याद विसं २०८२ पुष २५ गते सम्म छ ।

रूप्से भरनामा टिकट काउन्टर, शौचालय, भरनामा फलामको रेलिङ, भ-याङ, पदमार्ग र खाजाघर लगायतका पूर्वाधार निर्माण गरिने गाउँपालिकाका सब-इन्जिनियर बालकृष्ण पौडेलले जानकारी दिए । रूप्से भरनादेखि माथि रहेको बाजा बजाउने ढुङ्गामा पार्क, गोलघर र भ्यूप्वाइन्टसमेत निर्माण गरिने जनाइएको छ ।

रंगमञ्च

दुर्गेश थापाको “बिच्च बिच्चमा” सार्वजनिक

काठमाडौँ- हरेक वर्ष “बिच्च बिच्चमा” को नयाँ श्रृंखला ल्याउँदै आएका दुर्गेश थापाले यसको सातौँ श्रृंखला सार्वजनिक गरेका छन्। उनले शुक्रवार आफ्नै शब्द, संगीत र स्वरमा “बिच्च बिच्चमा ७- रिसको वेलामा” रिलिज गरेका हुन्। यो गीतलाई शहस शाक्यले एरेन्ज गरेका छन्। रिसको वेलामा रिलिज गर्दै दुर्गेशले “बिच्च बिच्चमा”को श्रृंखलालाई विटमारेको समेत घोषणा गरेका छन्।

उनको हामी पनि नाच्नु पर्छ बिच्च बिच्चमा गीतले निकै चर्चा पाएको थियो। सो गीत दीपकराज गिरी र दीपाश्री निरौलाको

फिल्म “छ माया छपक्कै” को प्रमोशनमा समेत प्रयोग गरिएको थियो।

बिच्च बिच्चमाका श्रृंखलालाई लिएर दुर्गेश विवादित समेत बन्दै आएका थिए। उनले अब उदपट्याड गीत नगाउने समेत घोषणा गरिसकेका छन्।

नयाँ गीतमा दुर्गेश स्वयं फिचर्ड छन्। साथमा पेमा लामा, तारा बोहरा, सन्ध्या क्षेत्री, प्रियांशु शर्मा लगायत देखिएका छन्। मौसम हिमालीले भिडिओको कोरियोग्राफी गरेका हुन्।

दुर्गेशको कामको कुरा गर्दा उनले पछिल्लो समय फिल्म “ह्रस्व दीर्घ” का लागि गीत तयार पारेका थिए। उनको शब्द, संगीत र मोडलिङमा गत महिना “भुम्का हरायो” गीत पनि रिलिज भएको थियो ।

दुर्गेश भने यतिवेला तीज विशेष कार्यक्रमको शिलशिलामा अस्ट्रेलियामा छन्। “बिच्च बिच्चमा ७” को भिडिओ डि सिरिज युट्युब च्यानलबाट सार्वजनिक गरिएको हो ।

“एक्टर”को नयाँ पोस्टर सार्वजनिक

काठमाडौँ- पोस्टर प्रोडक्सनमा रहेको फिल्म “एक्टर” टेक वानु को पोस्टर सार्वजनिक गरिएको छ।

निर्माणपक्षले बिहीबार सार्वजनिक गरेको पोस्टरमा अभिनेता प्रदीप खड्कालाई मात्र देखाइएको छ। पोस्टरमा उनी क्यारेक्टर लुक्समा छन्। लामो कपालमा रहेका उनको अनुहारभरी घाउचोट लागेको देखिन्छ। कालो टिसर्टमा रहेका उनी कुनै होटेल वा पवमा रहेका हुन् कि भन्ने पृष्ठभूमी हेरेर अनुमान लगाउन सकिन्छ। तर प्रष्ट भने छैन।

निर्माण पक्षले यो फिल्मको कथा खुलाएको छैन। राजन भुसालको निर्देशन रहेको फिल्ममा प्रदीपसँगै डेव्यु अभिनेत्री दिव्या रायमाझी, आना शर्मा, राजबल्लभ कोइराला, दिव्य देव, सुशील सिटौलालगायत कलाकारहरूको अभिनय छ। अभिनेता खड्काले फिल्मको पर्दामा आना र दिव्यासँग पहिलोपटक सह-कार्य गरेका हुन्।

फिल्मको कथा आकाश बराल र निर्देशक

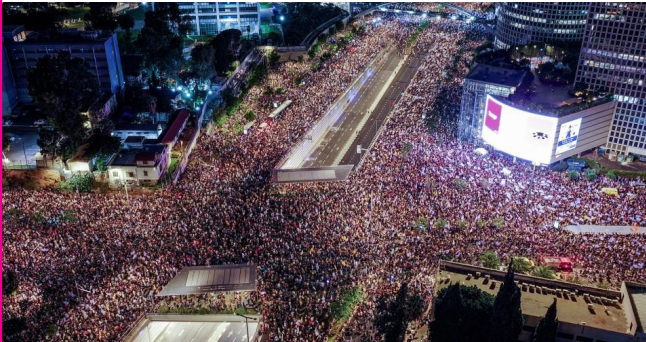

भुसाल स्वयंले लेखेका छन्। थम्मेन कुमार भण्डारी फिल्मका निर्माता हुन्। फिल्मलाई लक्ष्मीपूजाको अवसर पारेर कात्तिक १५ गतेदेखि प्रदर्शनमा ल्याउने तयारी छ।

अन्तराष्ट्रिय

इजरायलमा राष्ट्रव्यापी हडताल

तेल अभिभ । इजरायलमा देशव्यापी आमहडताल जारी रहेको छ । प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतन्याहुलाई गाजामा रहेका बन्धकहरूलाई फिर्ता ल्याउन हमाससँग सम्झौता गर्नका लागि दबाव दिन यो हडतालको आयोजना गरिएको हो ।

हमासको नियन्त्रणमा रहेका ६ जना बन्धकहरूको मृत्यु भएपछि व्यापक जनआक्रोश रहेको छ । यसैबिच देशको सबैभन्दा ठुलो मजदुर संगठन हिटाडरुतेले यो हडतालको आयोजना गरेको हो ।

तेल अभिभसहित देशका विभिन्न स्थानमा प्रदर्शनको तयारी गरिएको छ । प्रदर्शनकारीहरूले तेल अभिभको एक मुख्य क्षेत्रलाई रोकेका छन् ।

तथ्याङ्कमा हाल हमासको कब्जामा १ सय १ जना बन्धक रहेका छन् । यसमध्ये, ३५ जनाको मृत्यु भइसकेको अनुमान गरिएको छ ।

१ सय १ जनामध्ये ९७ जनालाई अक्टोबर ७ मा गरिएको हमलाको दौरान बन्धक बनाइएको थियो । ४ जना भने त्योभन्दा अघि नै हमासको कब्जा रहेका थिए । यसमध्ये पनि २ जना सुरक्षाकर्मीको मृत्यु भइसकेको प्रधानमन्त्री कार्यालयको भनाई छ ।

जर्मनीको एक क्षेत्रमा दक्षिणपन्थी पार्टीको ऐतिहासिक जित

म्युनिख- जर्मनीमा दक्षिणपन्थी पार्टी एएफडी (अल्टरनेटिभ फर जर्मनी) ले पूर्वी राज्य शोरेन्जियामा ऐतिहासिक जित दर्ता गरेको छ। यो पार्टीले आप्रवासनको मुद्दामा चुनाव लडेको थियो ।

दोस्रो विश्वयुद्धपछि जर्मनीमा दक्षिणपन्थी पार्टीले क्षेत्रीय चुनाव जितेको यो पहिलो पटक हो। एएफडीले कूल मतको भन्दा एक तिहाइ मत जित्यो। पार्टीले कन्जरभेटिभ पार्टी सीडीयू (क्रिश्चियन डेमोक्रेटिक युनियन अफ जर्मनी) भन्दा नौ अंकले अगाडि छन्। यसले जर्मनीका तीन सत्तारूढ दललाई पनि पछाडि पारेको छ ।

यससँगै शोरेन्जियाको छिमेकी राज्य स्याक्सोनीमा आइतवार एएफडी दोस्रो स्थानमा आयो। स्याक्सोनी राज्यको तथ्याङ्कले यहाँ सीडीयूले कूल मतको ३२ प्रतिशत प्राप्त गर्न सक्ने देखाएको छ । यहाँ पार्टी एएफडीभन्दा एक अंक अगाडि छ । तर, यहाँ पनि एएफडीले तीनवटै सत्ताधारी दलहरू सोसल डेमोक्याट, ग्रीन्स र लिबरल एफडीपी (फ्री डेमोक्याटिक पार्टी) लाई पराजित गरेको छ ।

एएफडी पार्टीका सबैभन्दा ठूलो नेता ब्योन होक हुन्। उनी जर्मनीका विवादित नेता हुन् । होक इतिहासका शिक्षक थिए । नाजी नारा प्रयोग गरेको भन्दै उनलाई जरिवाना गरिसकिएको छ । यद्यपि उनले यो कुरा अस्वीकार गर्छन्।

उनले प्रदेश संसदमा प्रत्यक्ष जनादेश नपाए पनि आफ्नो पार्टीका ठूला नेताहरूको सूचीमा शीर्ष स्थानमा रहेकाले उनले एक सिट जित्न सक्छन् ।

जर्मनीमा एक वर्षपछि आम निर्वाचन हुँदैछ । क्षेत्रीय चुनावको नतिजा चान्सलर ओलाफ स्कोल्जको गठबन्धन सरकारका लागि चिन्ताजनक छ।

जर्मनीमा क्षेत्रीय निर्वाचन पाँच वर्षमा एकपटक हुन्छ। प्रत्येक राज्यले फरक मितिमा चुनाव गराउन सक्छ।

मुख्यसचिव पदबाट पतिले अवकाश पाएलगत्तै पत्नीलाई जिम्मेवारी

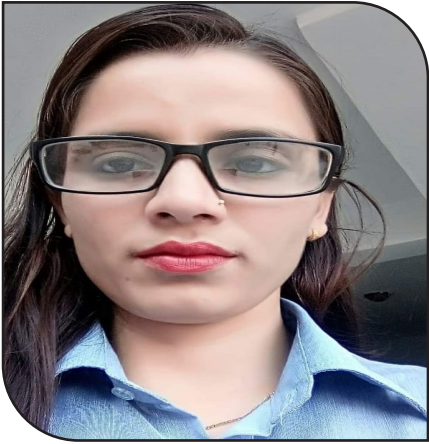
काठमाडौँ । भारतको केरल राज्यमा एउटा अनौठो संयोग देखिएको छ । राज्य सरकारको मुख्यसचिव भी भेणुले उमेर हदका कारण अवकाश पाएलगत्तै उनकी पत्नी शारदा मुरलीधरनले मुख्यसचिवको जिम्मेवारी सम्हालेकी छन् ।

भेणुले शुक्रवार अवकाश पाएका हुन् । भेणु र उनकी पत्नी एक साथ भारतीय प्रशासन सेवा (आइएएस)मा प्रवेश गरेका थिए । उनीहरू १९९० व्याचका आइएएस अधिकारी हुन् । नवनिर्वाचित मुख्यसचिव शारदा मुरलीधरनले ८ महिना प्रशासनिक नेतृत्व गर्नेछिन् ।

त्यसपछि उनले पनि अवकाश पाउनेछिन् । कांग्रेस आइका नेता शशि थरुरले सोशल मिडिया प्लेटफर्म ‘एक्स’मा लेखेका छन्, ‘भारतमा पहिलो पटक (जहाँसम्म सम्झना छ), केरलका निवर्तमान मुख्यसचिव डा. भी भेणुले निरुवन्तपुरमस्थित सचिवालयमा एक औपचारिक हस्तान्तरण समारोहमा आफ्नी पत्नी शारदा मुरलीधरनलाई मुख्यसचिवको जिम्मेवारी सुम्पिनुभयो ।’

केरलका मुख्यमन्त्री पिनरई विजयनले केरलमा दम्पतीले नै प्रशासनिक जिम्मेवारी सम्हालेको अनेकौं उदाहरण भए पनि मुख्यसचिव पदमा पतिको कार्यकालपछि पत्नीले जिम्मेवारी सम्हालेको पहिलो पटक देखिएको बताए ।

माइतघर उपन्यासमा देखिने प्रेम आदर्शको पहिचान

शारदा पराजुली

पष्ठभूमि

माइघर उपन्यस नेपाली सामाजिक यथार्थवादी उपन्यास हो । दार्जीलङ भारत प्रवासमा रहि नेपाली साहित्यलाई सामाजिक यथार्थ रूपमा प्रष्ट्याउन सफल हुनुभएका लैनसिंह वाङ्देल्को प्रथम उपन्यास माइतघर उपन्यास २०औँ संकरण हो । २००६ सालमा पहिलो पटक प्रकाशित गरी नेपाली समाजमा घटेका यथार्थपरक घटनालाई समेटेको पाईन्छ । समाजमा गरिबीको रेखामुनि रहेका साना जस्ता पात्रले आदर्श प्रेमपुर्वक बाच्न पाउने कुरालाई यथार्थरूपमा उजागर गरिएको छ । हरिको प्रेमले साना पराय भएपनि सोहि घरलाई माइतघर बनाउन पुगेको भाव चित्रण गरिएको छ ।

प्रेस्तुत उपन्यास लघु आकारको उपन्यास हो । घटनाहरूको द्रुतता ८५ पृष्ठको छ । सत्रौँ अध्ययमा कथाले पूर्णता प्राप्त गरेको छ । यस अध्ययनले माइतघर उपन्यासलाई भविष्येश्वर सामग्रीको रूपमा लिई मूलतः उपन्यासको प्रेम आदर्शमा उत्पन्न घटना र गरिबीले जकडेको सामाजिक कुरिती प्रेमभावले हेर्न सकिन्छ भन्ने सामाजिक भाव जेलाउने काम गरेको छ । सानीका बा आमा आफु बस्दै आएको ठाँउ थलो छोडेर इलाम जाने निर्णय गरेकोमा सानी निकै असन्तुष्टि प्रकट गर्न बढि कहाँ जान्छे । बालापन हरि संग हासखेल गरेर बिताएकी सानी हरिलाई छोडेर नजाने भन्दै यहि बढिकोमा बस्छु । सानीको कुराले सुवेदार मुसक्क मुस्कुराए । हरि सानी संगै हुर्किएका हुन, बाल सखाको प्रेम अगाध हुन्छ भन्ने कुरा सुवेदारले हरि र सानीलाई नजिक वाट नियाल्दै छन् । चकचक र उपधो संगै गरेर बिताएका हरि र सानी अब भने सानीको इलाम जाने कुराले खुस्च्यएको छ । सानी बढि र सुवेदारलाई निकै प्रेमादर्शको रूपमा लिन्छे । बेलाबेला आइराख्ने ससर्तमा सानी रत्ना र सानीको बा इलाम तिर लाग्छन् । पुर्खेउली थलो इलाम फर्कदाका अनगिन्ति आशा र पल पलको निरासालाई भविष्यको अभिलासामा बदल्दै दैनिक गुजारा चल्दै थियो ।

केहि समय पछि सानीको बा को मृत्यु हुन्छ । रत्ना र सानी का एक मात्र सहारा बनेका रत्नाका श्रीमानले सानीको सबै जिम्मा आफुलाई छोडेर गएकोमा भावविलव हुन्छिन् । सुख त कत्रो थियो र अब दुखका दिन एक पछि अर्को गर्दै सुरु भयो । बेगि नसक्नुको दुखले रत्ना बढि र सुवेदारलाई निकै सम्झन्छिन् । न टेक्ने ठाँउ न समाउने हाँगा भने भै रत्ना आफ्नो हुकँदै गरेको छोरीलाई सहारा बनाएर पून हरिको घर फर्कन्छिन् । हरि सानीलाई देखेर छक्क पड्छ । हरिको घरमा छाएको सन्नाटले रत्नालाई उल्टा मुकुस हुन्छ । सुवेदानीको नजिकै गएर खै त सुवेदार साहेव ? बढि गहभुरि हाँसु पाउँ विलौना गर्छिन् । साभको समय सन्नाटा छायो ।

सुवेदार साहेवको निधन पछि आएको निम्बेवारी काधमा राखेर हरि जागिर खान थालेछ । कक्षा १० को अध्ययन पुरा गर्न सकस भएको हरि पेसा तिर व्यस्त थियो । सानी छक्क परी हरि त जागिरे भएछ । हरि सानीलाई खुबै माया गर्छ, सानी पनि हरि भनेपछि हुरुकै हुन्छ । दुरीमा रहेको समय अब छोटिदै थियो । सानी र रत्ना सुवेदानीको मा शरण लिन आएको कुरा रत्ना र सुवेदानीको वेलुका बसाई गफबाट प्रष्ट भयो हरिलाई । हरि सानीलाई प्रेम गर्छ, र सानी पनि हरिलाई उत्तिकै प्रेम गर्छ । हरि कपाल दुखेर विरामी पर्दा सानी मायालु स्वरमा भन्ने गर्थी "अलिकति पनि नखाने हरि दाज्यु ? बिन्ती छ।"

गिरिवीको कारणले सानी हरिको घरमा शरण लिन पुगेकी हुन्छु, हरि र सुवेदानीले हृदय फराकिलो बनाएर सानी र रत्नालाई परिवारको सदस्य बनाएर राखेका हुन्छन् । हरि पढेर जागिरे छ भने सानी घरधन्दामा लिप्त छ । एकदिनको कुरा थियो, हरिले सानीलाई आफु नजिकै बोलायो र आफुले हेरिरहेको चित्र देखायो “सानी खुसी भई हरिले फेरी सानी तिर हेरेर सोध्यो किताब ल्याइदिए भने तिमी पनि पढ्छ्यौ सानु ?

सानिनीले पढ्छु भन्ने जवफ दिई, हरि फेरी भन्छ उसो भए भोलि देखि वेलुका वेलुका मसित पढ्न र लेख्ने गर्न सक्छौ । सानी तिन महिनामा किताब पढ्ने र लेख्ने भई ।”

दशै आयो, तिहार पनि आयो, लक्ष्मी पुजाको दिन बजारमा झिलमिली पाख्न् भन्ने कुरा सानिनीले सुनेकी मात्र थिई देख्न पाएकी थिइन बढिलाई आफु पनि त्यहि संगिन शहर हेर्न जान्छु भनि अनुरोध गरी । बढिको बोलि खस्न नपाउदै रत्नाले आदेश गरीन् जानु पदैँन केटीमान्छै एकै

हिन्दु राम्रो होइन घरमा नै हेर भन्ने आदेशले खुम्चिएको सानीको मन हरिले साथ दिने भएपछि खुसि हुन्छ । हर र सानी हात समातेर दार्जिलिङको शहर लक्ष्मी पुजाको राति विजुलिले, फूलले, कागतले, बत्तीले, दियोले, कपडाले, रंगले, चित्रले भिलिमिली पारेको बत्ती ! हेर्न जानेको भिडमा हरिले सानीको हात डोर्‍याई डोर्‍याई सबै तिर देखायो । चारै तिर भिलिमिली बत्ती , मानिसको घघारो, अन्तर र धुपको सुगन्ध- सानीलाई सपना -सपना जस्तो लागिरहयो । यो स्मृति सानीको जन्मदगीको अन्तिम दिन सम्म रहने सुखद स्मृति कहिल्यै नछिनिने धागो बन्यो ।

हरि सानीलाई एक असल अभिभावक, एक असल मित्र,
एक असल दाज्यु र एक असल प्रेमी रुपमा सम्झ्छु ।
बुझाइ गर्छ, छोरीको जीवन के हो ? हाम्रो समाजमा
छोरीलाई राख्ने दर्जा के हो? छोरी भएर के गर्नु पर्छ
यावत कुरा आफ्नो छेउमा राखेर बुझाउछ । सानी
गहभरी आँसु पारेर सुन्छे । हरि यो पनि सम्झाउ छ सानी
हाम्रो प्रेममा समाज छ, समाजले हामीलाई एक दाजु
बहिनीको रुपमा लिन्छ, माया हुदा हुँदै पनि एक अर्काको
भएर जित्न सकिदैन समाज हाम्रो तगारो छ, सानी तिमी
अझै संग विहा गर । गह भरी आँसु पाउँ पर पुरुष संग
विहा गरी हरिले स-समान विदाई गर्‍यो ।
नारीको जन्म हारेको कर्म.....अर्कैको सुसारे..... ।
गुञ्जयमान ध्वनिमा हरिको मन गरुडगो भयो ।

समय विट्दै गयो हरि आफुलाई एक्लो महसुस गर्दै
 दैनिकिमा व्यस्त थियो । सानी हरिको घरलाई माइतघर
 सम्झेर आउछे तब तब हरि सबै कुराले भरिएको महसुस
 गर्छ । सानी यसपाली लामै समय माइतघर बस्ने इच्छा
 गरी हरि फेरी चिन्तित हुन्छ । सानी यसरी माइतघर
 बस्दा आफ्नो अभिभावकत्योमा प्रश्न आउछ , आच
 आउछ । हरि सानी संग हैन आफ्नी आमा संग बारम्बार
 भन्छ आमा सानीलाई घर पठाउन दिला गर्नु हुन्छ
 परायको सिन्दुर माइतमा सुहाउँदैन आमा ।
 सानीको पोडले अर्को विहे गरेर बन्छ सानीको कुनै वास्ता
 गर्दैन । न माइत न घर सानी दंग छे । गरिवको साहारा
 मात्र भगवान हुन । मेरो कारणले हरिको प्रतिष्ठामा आँच
 आउछ अब म यहाँ बस्नु ठिक हुन्छ "अन्तरको देवतालाई
 सधैका निम्ति छोडेर जाँदै छु हरिको कोठामा गई उठ
 नोसु न हरि दाज्यु ! बढिलाई भनेको छु, आज आफ्नो
 घर फर्कन्छु । "

हारेको पाउँ स्पशं गरेर सानी कोठाबाट निस्कहाली ।
नेपाली साहित्यमा यथार्थवादी उपन्यासको सुत्रपात गर्ने
लैर्नासिंह वाइदेल माइतघर उपन्यास २००६ सालमा
पहिलो पटक प्रकाशनमा ल्याइ ३० औं पटक संस्करणमा
ल्याउन सफल भएको मानवतावादी दृष्टिकोण राख्ने
उपन्यास हो । वाइदेलले समाजको यथार्थ चित्रण गर्ने
उनी दुखि गरिव असाहाय प्रति बढि कलम चलाएको
पाइन्छ । समाजमा निम्न आस्तर भएका र सहारा
लिनुपर्ने वर्गलाई विपेश सहानुभूति राख्ने खालका कृतितहरू
उनको हुन्छ । समाजमा रहेका कारुणीक पक्षलाई यथार्थ
रूपमा चित्रण गर्नु र मानविय पक्षलाई प्रस्तुतिको
माध्यमले पाठक सम्म ल्याउनु उनको विपेशता हो ।

अध्ययन विधी
प्रस्तुत कृतिको अध्ययन गुणात्मक र साहित्यिक प्रकृतिको रहेको छ । यसैले यसका लागि आवश्यक सामग्री संकलन, अध्ययन र विश्लेषणा पुस्तकालय विधीका आधारमा गरिएको छ । माइतघर उपन्यसलाई विश्लेष्य मूल सामग्रीका रुपमा उपयोग गरिएको छ । यस अनुसन्धानको शीर्षक 'माइतघर उपन्यसमा देखिएको प्रेम आदर्शको पहिचाल' भएकाले प्रेमादर्श सम्बन्धित लेख रादना पत्रपत्रिकाको तत्त्व सम्बन्धि टिप्पणी आदि सामग्रीको अध्ययन गरी यसको सैद्धान्तिक आधार तयार गरिएको छ ।

आदर्श प्रेम पात्रको पहिचान
माया, प्रेम र आदर्श प्रेमिल समयका महत्वपूर्ण
भावाभिव्यक्ति हुन । माइतघर उपन्यासमा उक्त
आदर्शलाई मानिसको व्यक्ति अनुसारको उसले प्रस्तुत
गर्न भाव संग जोड्न खोजिएको छ । समाजमा घट्ने
सामाजिक यथार्थलाई उपन्यास मार्फत प्रस्तुत
सफल भएका वाडेलेले समाजमा रहेका सबै मानिसमा
सामाजिक धारण फरक हुने र त्यसले पार्ने प्रभाव पनि
घटनानुसार फरक रूपले पस्केको पाइन्छ । पुरातन
समाजले जर्किएको नेपालको परिवेशलाई उपन्यासको
कथा पात्र र चरित्र मार्फत मानिसले गर्ने प्रेम पनि
भिन्न र सामाजिक दायरामा रहन्छ नकि आफुलाई प्रेमले
भरिपूर्ण हुँदैमा आफ्नो बनाउन नसकिने भाव हरि र
सानीले गर्ने प्रेम र निभाउने सामाजिक भूमिकामा प्रस्ट
पार्न खोजिएको छ ।

हिरले सानीलाई अघात प्रेम गछ्छ । समाजमा देखिने आदर्शको रेखालाई नाग्न नसक्दा आफ्नो प्रेमले भरिएको प्रेमिल सपनालाई पर पुरुषलाई सुम्पन परेको नमिठो भाव रोचक तरिकाले प्रस्तुत गरिएको छ । नाता सम्बन्ध नपर्दा पनि सामाजिक मर्यादालाई ख्याल गरेर आफ्नो मन मुटु सजाएको मानिसले पर पुरुषलाई सुम्पदा पनि हरिको आदर्श स्वकार गरेकी सानी लुरुलुरु पर पुरुषको घर जान्छे । एक आपसमा माया गरेका र मन पराएर मात्र जीवनको रेखा तयार नहुने अन्धविश्वासलाई प्रेमको तिलमासिल दिएको रोचक प्रस्तुतिले उपन्यासलाई आदर्श रूपमा उभ्याएको छ । सामाजिक मर्यादका कारणले कुन्ठित भएर वियोगान्तमा उपन्यासको अन्त्य भएको छ । सानी

पुखेंउली घर इलाम भइ दार्जिलिङ गएर वसेका रत्ना दम्पतिको एक मात्र सन्तानको रूपमा र उपन्यास भरि नायिकाको रूपमा उपन्यासकारले सानी पात्रलाई उभ्याएका छन् । उपन्यास भरि आदर्श रूपमा उभ्याइएको नारी पात्र हुन । उनको जन्म सामान्य परिवारमा भएको हुन्छ । रत्ना दम्पतिले सुवेदारको घरमा काम गरेर जिविको पार्जन गर्दै सानीलाई हुर्काउँदै आएका हुन्छन् । हरिको साथ पाएर फुर्कीदै हुर्केकी सानी हरिलाई बालापन देखि साथी प्रेमि र दाजुको रूपमा खेन्दै हुर्केकी हुन्छे । जिविका गुर्जान धौधौ भएपछि फेरी पुखेंउली थलो इलाम फर्कने निधो गर्छन् रत्ना दम्पति । छुट्टिन गारो भएका हरि र सानी पुन भेट्ने र आउदै गर्ने सतमा छुटिन्छन् । उता इलाम गए पछि सानीको बा को मृत्यु हुन्छ । आफ्नो एक मात्र सहारा बाको मृत्युको सोकमा डुबेका सानी र रत्ना फेरि पुन दार्जिलिङ सुवेदारको घरमा सरण लिन पुग्छन् । गोलो अनुहार सलक्क परेको शरिर हुर्केकी सानीलाई देखेर हरि छक्क पर्छ । आफुले बच्चा देखि माया गरेको सानीको आगमनले हरि निकै खुसि हुन्छ । हरि र सानी दाजु बौनि जस्तै गरेर एकै छानामुनि निकै मिलेर बस्छन् । रत्ना र सुवेदानी बसेर सानीको बिहे गर्ने कुरा अगाडि बढाउछन् अन्जान मानिस संग सानीको बिहे पक्का हुन्छ । हरिलाई सारै नमजा लाग्छ । अपरिचित मानिस संग सानीले कसरी घर गरेर खाली हरि खुब चिन्तीत हुन्छ । हरि कपाल दुखेर बिरामी हुदा सानीले हरिलाई निकै ख्याल गर्छे । खाना खुवाउन उ निकै कर गर्छे । अलिकति पनि नखाने त हरि दान्यु ? बिन्ती छ । आफूले हरिलाई ज्यारो आउँदा निदार छामेको र नजिकै बस्दा आएको अर्कै खालको भावको सानी एकैले आफ्नै कोठामा बसेर कल्पना गर्छे । उसलाई खै केके भावले कृतकृत्याएको आभास हुन्छ । हरि कामवाट अलि हिला

गरी घर फकंदा सबभन्दा बढि पिर सानीलाई पछि । सानी हरिलाई औधि माया गर्छे । सडकोच पनि गर्छे । मनमनै सोच्छे फेरी आफ्नो सहार पनि एक मात्र यहाँ घर छ । समाजले हेर्न दृष्टिकोण कस्तो हुने हो मनमनै कल्पना गर्छे आफ्नो कारणले समाजमा हरिको व्याइजति हुन्छ की भन्ने डरले आफ्नो मायालाई मनमा नै सीमित गर्छे । हरिले सानीलाई पर पुरुष संग अन्माएर पठाउछ । केही समय पछि सानीको पोइले अकै बिहे गर्छ सानी घर न घाटको हुन्छे र हरिकै घरमा माइतघर सम्भरेर सहारा लिएर बस्छे । विगत सम्भन्धे गरिवी रटुहुरो पनलाई यहाँ घरको सहारा लिएर यहाँ सम्म आए समाजले हरिलाई प्रश्न गर्ने काम नगर्ने र हरिको मन नदुखाउने वाचा मनमनै गर्छे । सानी सचेत तर चपेटामा परेकी, आफुले माया गर्ने मान्छेलाई माया गर्छ भन्न नसक्ने आदर्श नारी पात्र हो । हरिलाई अभिभावक मानेर ढोगेर अब म आफ्नो पोइको घर जान्छु भनेर हिड्नु सानीको महानता हो ।

माइतधर उपन्यासमा सानी प्रेम र करुणकी खानी, स्नेह र त्यागकी प्रतिमूर्ति एवम् नारी सुनभ कोमल हृदयकी रूपमा स्थापित नारी पात्र हो । आफुलाई राम्रो लागेको कतिपय कुरा खुलेर बोल्न नसक्ने समाजको थिचोमिचो सहरे भए पनि आफ्नो प्रेमीको परिवेशलाई देख्न नगर्ने घर र गृहस्थीलाई सम्मान नसक्ने नारी पात्रको रूपमा स्थापित भएको पाईन्छ ।

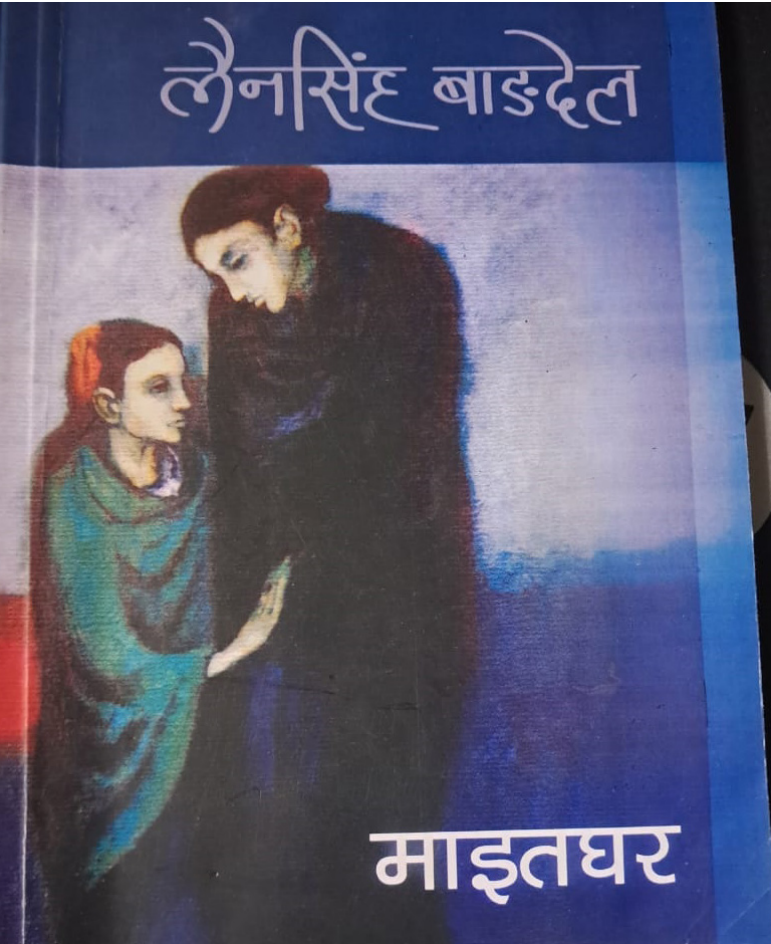
हरि
सैन्य जीवनबाट अवकास पाएका सुवेदारका कान्छा
पट्टिका एक्लो छोराको रूपमा हरिलाई उभ्यएको छ । हरि
सब परिवारको साथमा दार्जिलिङमा बस्दै आएको छ ।
सुशील र चन्चल स्वभावको हरि सानीलाई अगाध माया
गर्छ । भाडाकुटी खेल सँगै हुर्किएका बाल सखा साच्चै
लोभ लाग्दो थियो । सानीलाई पनि परिवार परिवेशमा
राखेर हरि सँगै हुर्काउँदै आएका सुवेदार साच्चै प्रेम, करुण
र आदर्शको पलराकिलो उदाहरण हो । आफ्नो एकमात्र
सहारा बुवाको निधन पछि जिम्मेवारीले पढाई विचैमा
छोड्दैको हरि गुजारा गर्न जागिर बन्ध्छ । बुवाको प्रेममा
खुड्कीएको मानस पटललाई इलामबाट फर्किएकी
सानीको आगमनले पूर्ण गराउछ । हरि सानीलाई खुबै
प्रेम गर्छ ।

हरि सानीले पान आफुले जस्तै पढेर जागिर गरेको हेर्न चाहन्छ ।
किताब ल्याइदिए भने तिमी पनि पढ्छौ सानु ?
भोलि देखि बेलुका –बेलुका मसित पढ्ने–लेख्न अनि
सिकने है त ? (पृ २६)

सानीलाई संगै लगेर लक्ष्मी पूजाको भिलिमिली बत्ती

हेर्न घरबाट अनुमति लिएर निस्कीयो हरि । सानीको हात समातेर रंगीन शहर दर्जालिङ लक्ष्मी पूजाको रात, बिजुलीले, फूलले, कागतले बतिले, दियोले, कपडाले, रंगले, चित्रले झिलिमिली पारेको बत्ति ! हेर्न जानेको अपार भिड हरिले सानीको हातमा डोयाइ डोयाइ सबैतिर देखायो । सानी खुवै खुसि थिई हरि पनि सानीलाई साथमा पाउदा निकै खुसि थियो । यो सुखद पल कहिल्यै नछिनीने धागो बन्यो । जुनेली रातमा प्रेमका भावहरू छुचल्काउँदै हारा रातमा घर फर्किए । सानीको बिहेको कुरा हुन थाल्यो । हारिको हृदय पोखरीको एकाग्रता कसैले अपार भड्ग गरे जस्तो भयो ।

अहो ! स्नेहको त्यो सानो अंकुर ! हृदयको सात पत्र भित्र
एक दिन पलाएर आएको अंकुर त्यसै मनै भयो त ? (पृ
३७) हरि सानीलाई सम्झाउछ छोरी चेलीको घर संसार
पराइघरमा हुन्छ, माइतघरमा हुँदैन। (पृ ३९) सानी
किन रुन्छ्यौ ? आफ्नो भाग्य जस्तो छ त्यस्तै हनु पछि
सबैले भोग्ने पछि ...। -पृ ३९) सानीको मलिनो अनुहार हरि
एकाग्र भएर नियाल्थ्यो, सानी रुन्छी । सानीको आँखाबाट
भरेको आँसु हरिको गोडामा तप्प चुइयो हरिको जम्मै
छाती भिज्यो । सानी तिमी नरोउ तिमी रोएउ भने हामी
पापको समन्द्रमा डुब्ने छौ । संसारले हामीलाई चेलि
माइतीका रुपमा देखेको छ, त्यो पवित्र बन्धन तोडेर
हामी कसरी संसारको सामु बाच्न सक्छौ। (पृ४५)
सानीलाई विदाई गर्दै हरिले सहानुभुति देखाउछ -सानी
नरोउ जाने बेला भयो ...। (पृ४५) सानी माइत आए पछि
पोडको घर फर्किन मानिन उसका पाइले अर्की ल्याएर
बसेका छन् अरे । हरिको मन उबलुन जस्तै गरी हावामा
प्चाट्ट फुटे भै भयो । हरिको मन दोभान भयो - यता
सानीको हालत उता समाजकोबन्धन केहि गर्न नसकेको
र समाजलाई धिकार्ने गरेको हरिले सानीलाई स्वीकार्ने

मनोसाय बनाउदै थियो । सानी भने आफ्नो परिवेशले
हरिको सामाजिक मर्यादा नगुमोस् भनेर उ सधैका लागि
हरिलाई हरिको घरलाई छोडेर जाने निधो गरी । उ
नोस् न हरि दाज्यू । बढिलाई भनेको छु आज आफ्नो
घर फर्कन्छु ।।(पृ८५) हरिको पाँउ छोएर सानी हरिको
कोठाबाट निस्कई हरि सपनावट भक्त्यास् व्यूजेजस्तो
भयो । उपन्यासको अन्त्य वियोगान्तमा भएको छ ।
सामाजिक मर्यादाको खातिर आफ्नो अन्तस्करणबाट
आएको प्रेमको हत्या समेत गर्न पछि नपर्ने, सामाजिक
पूरातनवादी मान्यताको पक्षपोषक भएर उभिएको,
कर्तव्यबोधक र सामाजिक भूमिका निभाउन सक्ने पुष्प
पात्र हो हरि । चरित्रवान लोग्ने पात्रको रुपमा उभिएको
छ । प्रेमलाई लुकाउन सक्ने सानीलाई आफूले माया
गर्दा पनि अर्को संग बिहे गरेर पठाउन सक्ने कठोर हृदय
भएको पात्रको रुपमा हरिलाई उभ्याएको छ ।

निष्कर्ष
माइतघर उपन्यास नेपाली सामाजिक यथार्थवादी उपन्यास हो । प्रवासमा रहि नेपाली सहित्यलाई सुक्ष्मरूपले केलाइएको उपन्यास हो माइतघर । समाजमा रहेका सामाजिक घटनालाई जस्ताको त्यस्तै प्रस्तुत गर्न सफल हुनु भएको वाइदेल गरिव दुखि पिडीत असाय प्रतिको कारुणीक भाव उत्कृष्टरूपले प्रस्तुत भएको छ, उपन्यासमा सानी, सानीको पारिवारीक अवस्था , जीवनी, जस्ता विषयवस्तुलाई सहानुभूति प्रकट गर्दै सम्मानजनक समाजमा वाच्न पाउनु पर्छ, निम्न वर्गलाई माथि उठाएर समाजमा अरु सरह भूमिकामा लाग्न प्रेरित गराउनु पर्छ कारुणीक सन्देश यस उपन्यासमा पाइन्छ, सानी र हरिको प्रेम सम्बन्ध, हाडनाता विना पनि सामाजिक मर्यादा कायम राख्दा आफ्नो प्रेमको तिलान्जलि दिन पुरोका अभागि पात्र हुन् । वाल्यकालमा बेहेला र बेहेली बनि

» बाकी अन्तिम पृष्ठमा

बहुप्रतिक्षित टाटाको पन्च इभी नेपाली बजारमा सार्वजनिक

पृष्ठ ७ बाट जारी

माइतघर...

भाडाकुटी खेल्दा खेल्दै टुसायको मायाको अंकुरा हरिको सामाजिक आदर्शको कारण बढ्न भाङ्गीन नपाएको कारुणीक सन्दर्भयस उपन्यासमा उठान गरिएको छ ।

हरिलाई सानीको माया लाग्नु, सामाजिक दाइत्वले सानीको माइतघर बनाइदिनु, अरु पर पररुपलाई अन्माइ पठाईदिनु, पोइले हेला गरेर सौता हाल्नु, सानीले दुख पाउनु र हरिकै सरणमा आउनु र आफै सरण दिनु । आफुले वाल्यकाल देखि माया गरेको प्रेमिलाई अरु कसैले सिन्दुर हाल्नु र घरको न घाटको भई बेजिम्मेवार बनाई छाड्नु, जस्ता कुरा पनि सहनु, पतिलाई परमेश्वर मान्नु पर्ने, रिभ्हाउनु पर्ने, अत्याचार सहनु पर्छ भनेर सम्झाउने, पोईको घर नारीको संसार हो भन्ने सन्देश दिने, पढेर पनि परम्परामा रमाउने हरि जस्तो स्वभाव भएका पुरुषले नारीको महिमा बुझ्न नसक्नु दुखद कुरा हो । समाजको लाल्छतालाई भेल्न सक्ने, सत मार्ग अपनाउने आधुनिक सोच हरिको हुदो हो त आफ्नो प्रेमलाई मौलाउन कुनै परम्पराले रोक्ने थिएन ।

सानी र हरिले परेवालाई ढुङ्गा हानेको दृश्यबाट सुरुभएको यस माइतघर उपन्यास सानीले हरिलाई ढोगेर अभिभावक मानेर पोईको घर जान्छु भन्दाको कारुणीक वियोगमा अन्त्य भएको छ । वियोगान्त उपन्यासले आफ्नो प्रेमलाई सधै आफ्नो हुनुको आभाष दिलाउन सकारात्मक सन्देश दिन खोजेको पाइन्छ ।

सन्दर्भसूची

- ◆ ढुङ्गेले, भोजराज, दुर्गाप्रसाद दाहाल, नेपाली नाटक एकाङ्की र निबन्ध,काठमाडौं, एम. के. पब्लिसर्स एन्ड डिस्ट्रिब्युटर्स, २०६८ ।
- ◆ देवकोटा, लक्ष्मीप्रसादसङ्ग्रह, लक्ष्मी निबन्धसङ्ग्रह, (अठारौं संस्करण), ललितपूर, साभा प्रकाशन, २०६७ ।
- ◆ पुडासैनि, घनश्याम, अन्द्वेग नाटकमा त्रिकोणत्मक अँधोगति, मन्थन,काठमाडौं, २०७८ ।
- ◆ लम्साल, रामचन्द्र, रामप्रसाद भट्टराई, श्रीप्रसाद कडेल, नेपाली गद्य भाव र साहित्य, काठमाडौं, सनलाइट पब्लिकेसन, २०७५ ।
- ◆ लम्साल, रामचन्द्र, रामप्रसाद भट्टराई, श्रीप्रसाद कडेल, नेपाली कथा र उपन्यास, काठमाडौं, शुभकामना प्रकाशन प्रा. लि., २०६९ ।
- ◆ बराल, कृष्णहरी, नेत्र एटम, साधारण नेपाली, काठमाडौं, वर्ल्डवाइड पब्लिकेसन प्रा.लि., २०६८ ।
- ◆ वाइदेल लैनसिंह, माइतघर (तीसौं संस्करण), काठमाण्डौ रत्नपस्तक भण्डार, २०६३ ।

कृषि विकास बैंक ग्रहकको मन जित्न सफल

■ मोहन कार्की

काठमाडौं । नेपालमा कृषिको क्षेत्रमा काम गर्न स्थापना भएको गौरवपूर्ण इतिहास बोकेको कृषि विकास बैंकले आधुनिक समयसँगै हाल बैकिङ क्षेत्रका ग्रहकहरूको मन जित्न सफल भएको छ । त्यो भन्ने आधार पछिल्लो २०८१ साल भदौ ११ गते बाट १६ गतेसम्म चलेको १६औं नाडा अटो शोमा भूकट्टीमण्डपस्थित स्टल राखेर अटोको क्षेत्रमा सबैभन्दा कममा अर्थात ७ प्वाइन्ट उन्नान्तसय प्रतिशतमा अटो लोन प्रवाह गर्ने सुविधा सार्वजनिक गरेर ग्रहकहरूलाई दिएको सुविधालाई लीन सकिन्छ ।

उक्त सबैभन्दा सस्तो बैकिङ सुविधा अटो शोमा रहेको स्टलमा अरु बैंकहरूको थिएन त्यसैले त्यहा अटो लोन लिनको लागि सजिलै ग्रहकहरूले सुविधा प्राप्त गरे का छन् । निवेदन दिएको केही समयमा नै अटो लो न पास गरेर नयाँ आफ्नो गाडीमा जान सक्ने सुविधा प्रदान गरेको छ ।

बैंकले प्याकेज नै सार्वजनिक गरेर 'हजुर गाडी किन्ने सोचमा ? ब्न्दी हजुरको साथमा' ब्न्दी बाट कर्जा लिनुहोस् रोजी रोजी गाडी किन्नुहोस् । जस्ता यो जनाले नयाँ गाडी किन्ने ग्रहकहरूलाई सुविधा प्रदान गर्न सफल भएको छ ।

त्यस कृषि विकास बैंकले दिएको जानकारी अनुसार हालैसालै भएको १६ औं नाडा अटो शोमा 'स्थापना कालमा कृषकहरूको लागि लक्षित बैंक भएपनि

आधुनिक समयमा आएर हाल बैंकले व्यवसायीक सबै खालका लागानीकर्ताहरूको विश्वसनीय बैंकको रुपमा कृषि विकास बैंकले काम गर्दै आएको छ । त्यसको प्रमाण यस १६ औं नाडा अटो शोमा कृषि विकास बैंकप्रति धेरै भन्दा धेरै ग्रहकहरू जोडिएका छन् । बैंकका प्रतिनिधिको भनाई जस्तै कृषि विकास बैंकको पछिल्लो प्रगति मिलेको छ ।

कृषि विकास बैंकले पछिल्लो समय हरेक क्षेत्रमा लगानी र सेवा बढाएको छ । यस कृषि बैंकको दे शभर २८३ वटा शाखा र १२९ वटा एटिएम सेवाहरू रहेका छन् । ति स्थानहरूबाट बैकिङ सेवाहरू सजिलै लिन सकिन्छ । आधुनिक तरिकाको इन्टरनेट बैकिङको सुविधा समेत कृषि विकास बैंकले अवलम्बन गरेको छ । नेपालीहरूको कृषि विकास बैंक भरोसाको बैंक भएको छ ।

काठमाडौं- टाटा मोटर्सको नेपालस्थित आधिकारिक विक्रेता सिप्रदी ट्रेडिङ प्रा.लि. ले पन्च इभी नेपाली बजारमा सार्वजनिक गरेको छ । राजधानीको भूकट्टी मण्डपमा आजदेखि सुरु भएको “१६ औं टाटा इभी नाडा अटो सो २०२४” मा पन्च इभीको विक्री वितरण आरम्भ गरेको हो । टाटा पन्च इभी शुरुवाति मूल्य रु. ३३ लाख ९९ हजारमा सार्वजनिक गरिएको हो ।

बहुप्रतिक्षित पन्च इभी उत्कृष्ट एक्ट इभी प्योर प्ल्याटफर्म आर्किटेक्चरमा आधारित टाटाको पहिलो उत्पादन पन्च इभी अत्याधुनिक प्रविधियुक्त छ । १६ इन्च एलआरआर टायर, १९० मिमी ग्राउन्ड क्लियरेन्सको साथ पन्च इभीमा २५ किलोवाट (एमआर) र ३५ किलोवाट (एलआर) दुई भिन्न ब्याट्री प्याक रहेका छन् । यसका साथै यस गाडीमा ९०-डिग्रीको कोणमा खुल्ने ढोका, ३६६ लिटरको बूट स्पेस, फ्रंकमा १४ लिटरको थप स्पेस रहेको छ । नेपालको विभिन्न भूभागमा गरेको परीक्षणको अनुसार गाडीले २७० देखि २९० किलोमिटर सम्मको रेञ्ज प्रदान गर्नेछ । पन्च इभीमा १ लाख ६० हजार किलोमिटर वा ८ वर्षसम्मको वारेन्टी दिएको छ ।

टाटा मोटर्स पेसेन्जर इलेक्ट्रिक मोबिलिटीका चिफ

स्ट्राटिजी अफिसर बालाजी राजनको अनुसार “नेपाली बजारमा टियागो इभी र नेक्सन इभीको सफलता पछि पन्च इभी सार्वजनिक गर्न पाउँदा हामीले अत्यन्त खुसी छौ । भारतमा अत्यन्तै लोकप्रिय टाटा पन्च मासिक रूपमा १८ हजार युनिटभन्दा बढी विक्री भइरहेको छ । र हामी पन्च इभीले धेरै भन्दा धेरै नेपाली ग्राहकहरूको पनि मन जित्ने कुरामा हामी पूर्ण विश्वस्त छौ ।

सिप्रदीका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत राजन बाबु श्रेष्ठको अनुसार “टाटा मोटर्ससँगको व्यापारिक साझेदारीमा पन्च इभी नेपालमा सार्वजनिक गर्न पाउँदा हामी हर्षित अनि उत्साहित छौ । लामो समय देखि नेपाली विद्युतीय गाडीको बजारमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गरेको सिप्रदीले पन्च इभी संगै नेपाली बजारमा फेरी यहि स्थान कायम गर्नेमा हामी विस्वस्त छौ । अत्याधुनिक प्रविधियुक्त कम्प्याक्ट एसयुभी - पन्च इभीले हाम्रो ग्राहकहरूलाई वातावरणमैत्री, आरामदायी र सुरक्षित यात्राको अनुभूति पाउनु हुनेछ ।”

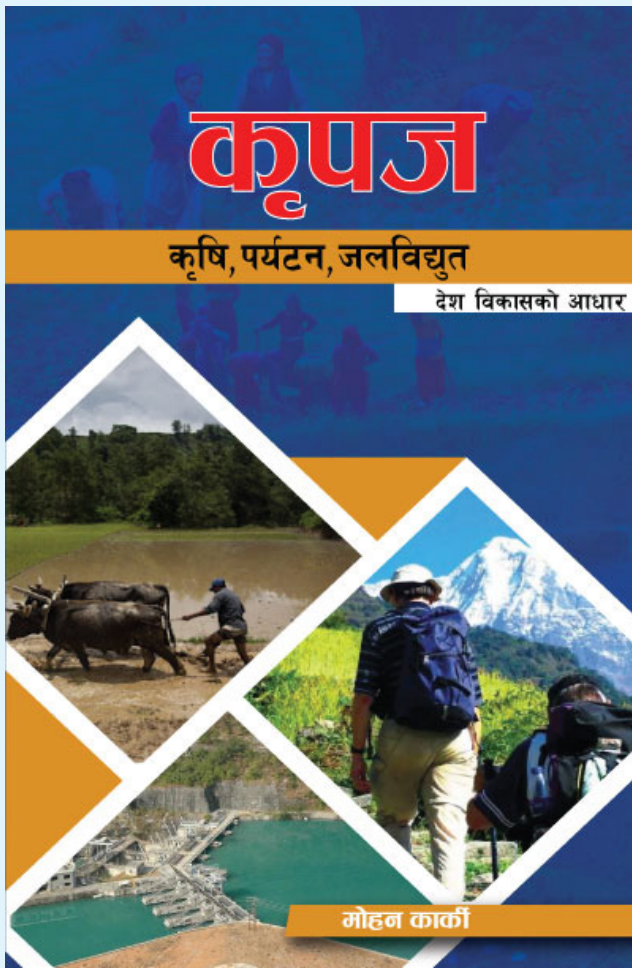
नेपालभरी टाटा इभी गाडीका लागि २६ डिसी फास्ट चार्जिङ्ग स्टेशन, १५०+ एसी फास्ट चार्जिङ्ग, १५०+ एसी स्लो चार्जिङ्ग नेटवर्क छ । यसैगरी १६ इभि डेडिकेटेड सेवा सञ्जाल, र २२ बटा विक्री केन्द्र रहेका छन् ।

विकासवादीहरूले

पढ्नै पर्ने पुस्तक

बजारमा

उपलब्ध छ

सामाजिक सञ्जालको रचनात्मक

प्रयोग गरौं

- ◆ सामाजिक सञ्जालमा प्राप्त भएका सूचनाको सत्यता बुझेर मात्र विश्वास गरौं,
- ◆ सामाजिक सञ्जालमा आउने झूठा वा भ्रामक सूचनाले अफवाह फैलाउन सक्छ,
- ◆ विश्वसनीय स्रोतबाट प्राप्त जानकारीलाई मात्र विश्वास गरौं,
- ◆ सामाजिक सञ्जालको प्रयोग ज्ञान प्राप्त गर्न र सूचना आदानप्रदान गर्न गरौं,
- ◆ सामाजिक सञ्जाललाई सकारात्मक र रचनात्मक रूपमा प्रयोग गरौं,
- ◆ सामाजिक सञ्जालको अत्यधिक प्रयोगले मानसिक तथा शारीरिक समस्या देखापर्न सक्छ, सतर्क रहौं ।

नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड

जनआकास मिडिया प्रा.लि का लागि :

प्रधान कार्यालय, बागबजार काठमाडौं, ०१-४१६७५७८, पोष्ट बक्स नं १६५६ Email: jana.news2065@gmail.com मुद्रण: सुपिम प्रिन्टिङ्ग प्रेस बागबजार

प्रकाशक: द्रोणवहादुर वस्नेत, प्रधान सम्पादक : मोहन कार्की (९८५१०८७१५६)सम्पादक : ईन्दिरा धमला, कम्प्युटर जनआकास डेस्ककटप